

FATF

ՖԱՏՖ-ի ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ

ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ԶԵՆՔԻ
ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ
ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ՄԻԱՎՈՐՎԱԾ ԱԶԳԵՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ
ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԲԱՆԱԶԵՎԵՐԻ
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՍԱՀՄԱՆՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ
ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԻՄՊԼԵՄԵՆՏԱՑՈՒՄՆ՝
ՈՒՂՂՎԱԾ ՄԱՍՍԱՅԱԿԱՆ ՈՉՆՉԱՑՄԱՆ ԶԵՆՔԻ
ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԴԵՄ ՊԱՅՔԱՐԻՆ

ՓԵՏՐՎԱՐ 2018

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ^{ա)}

Ֆինանսական միջոցառումների աշխատանքային խումբը (ՖԱԹՖ) միջկառավարական անկախ մարմին է, որը մշակում է համաշխարհային ֆինանսական համակարգը փողերի լվացումից, ահաբեկչության ֆինանսավորումից և զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորումից պաշտպանելու քաղաքականություններ և սատարում է դրանց իրագործմանը: ՖԱԹՖ-ի Հանձնարարականները ճանաչում են գտել որպես փողերի լվացման (ՓԼ) և ահաբեկչության ֆինանսավորման (ԱՖ) դեմ պայքարի համաշխարհային ստանդարտ:

ՖԱԹՖ-ի մասին լրացուցիչ տեղեկատվության համար կարող եք այցելել հետևյալ ինտերնետային կայքէջը.

www.fatf-gafi.org

© 2018 ՖԱԹՖ/ՏՀԶԿ: Բոլոր իրավունքները պաշտպանված են:

Արգելվում է սույն հրապարակումը վերատպել կամ թարգմանել առանց նախնական գրավոր թույլտվության: Սույն հրապարակման կամ դրա որևէ մասի համար նման թույլտվություն ստանալու նպատակով պետք է դիմել ՖԱԹՖ-ի քարտուղարություն՝

FATF Secretariat, 2 rue André Pascal 75775 Paris Cedex 16, France հասցեով
(ֆաքս՝ +33 1 44 30 61 37, էլեկտրոնային փոստ՝ contact@fatf-gafi.org):

Սույն փաստաթուղթը թարգմանություն է անգլերենից: Թարգմանությունը կատարվել է Հայաստանի Հանրապետությունում Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների դեսպանատան օժանդակությամբ:

Թարգմանության հետ կապված հարցերով դիմել ՀՀ կենտրոնական բանկ, Ֆինանսական դիտարկումների կենտրոն՝ ք. Երևան, Վ. Սարգսյան 6 հասցեով
(հեռախոս/ ֆաքս՝ +374 10 545088, էլեկտրոնային փոստ՝ info@fmc.am):

ՖԱԹՖ-ի ուղեցույց

Զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի վերաբերյալ

ՄԱՍ I. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	2
ՄԱՍ II. ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐ	6
Ա. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող ՄԱԿ ԱԽ-ի թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցների վերջին փոփոխություններ	7
Բ. 7-րդ Հանձնարարականի իրագործում	9
Գ. Պատժամիջոցներից խուսափելու դեպքերի բացահայտում և կանխարգելում	14
ՄԱՍ III. ԱՅԼ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ	20
Ա. ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված՝ թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցներին չառնչվող պահանջների իրագործում	23
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա. ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ՈՂՆՉԱՅՄԱՆ ԶԵՆՔԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՎԿԱՅՈՂ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐ.....	30
Ա. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման մասին վկայող հնարավոր տարրեր	31
Բ. Երրորդ կողմերի զեկույցներում նշված՝ պատժամիջոցներից խուսափելուն ուղղված գործառնությունների լրացուցիչ բնութագրիչներ (օրինակ՝ ՄԱԿ-ի Փորձագետների հանձնախմբի զեկույցներ, գիտական հետազոտություններ)	33
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ. ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	35
Ա. Ներածություն	35
Բ. Թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցների կիրառություն.....	36
Գ. Ցուցակված ֆինանսական հաստատությունների կողմից փոխանցումների իրականացում.....	37
Դ. Ցուցակված ֆինանսական հաստատությանն ուղղված փոխանցումներ	41

ՄԱՍ I. ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների 7-րդ Հանձնարարականի համաձայն՝ երկրներից պահանջվում է իրագործել զանգվածային ոչնչացման զենքի (ՁՈՁ) տարածման ֆինանսավորման դեմ թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցներ (ԹՖՊ), որոնք սահմանված են Միավորված ազգերի կազմակերպության (ՄԱԿ) Անվտանգության խորհրդի (ԱԽ) բանաձևերով: 2-րդ Հանձնարարականը երկրներից¹ պահանջում է ունենալ ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի արդյունավետ ներպետական համագործակցության, իսկ համապատասխան դեպքերում նաև՝ համակարգման մեխանիզմներ: Անմիջական արդյունք 11-ը և Անմիջական արդյունք 1-ի ներպետական համագործակցությանն ու համակարգմանը վերաբերող որոշակի դրույթներ նպատակաուղղված են գնահատելու երկրների կողմից սույն Հանձնարարականների իրագործման արդյունավետությունը:

Սույն փաստաթուղթը միտված է ծառայելու որպես ոչ պարտադիր ուղեցույց, որը պետական և մասնավոր հատվածի շահագրգիռ կողմերին² կօգնի հասկանալ և իրագործել նախանշված պարտավորությունները: Շահագրգիռ կողմերին ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի ավելի ամբողջական պատկերը ներկայացնելու համար սույն փաստաթղթում ներառված են նաև ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված որոշակի տարրեր, որոնք դուրս են ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների շրջանակներից:³

¹ «Երկիր» կամ «երկրներ» տերմինները հավասարապես կիրառելի են տարածքների, իրավագերակայությունների կամ անդամ պետությունների նկատմամբ՝ ՄԱԿ ԱԽ բանաձևերում դրանց կիրառությանը համապատասխան իմաստով:

² Պետական հատվածի շահագրգիռ կողմեր կարող են հանդիսանալ ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ոլորտների վերահսկող մարմինները, մաքսային մարմինները, արտահանման և առևտրի վերահսկողության կամ լիցենզավորման մարմինները, իրավապահ և հետախուզության մարմինները, ֆինանսական հետախուզության մարմինները (ՖՀՄ)-երը, ինչպես նաև պատժամիջոցների կիրառության համար պատասխանատու պետական այլ մարմինները կամ գերատեսչությունները: Մասնավոր հատվածի շահագրգիռ կողմեր կարող են հանդիսանալ բանկերը, փողի կամ արժեքների փոխանցման ծառայություններ մատուցող հաստատությունները, ապահովագրական ընկերությունները, տրաստային և ընկերությունների ներկայացման ծառայություններ մատուցողները, իրավաբանները, շահույթի ստացման նպատակ չհետապնդող կազմակերպությունները և առևտրային կազմակերպությունները:

³ Սույն փաստաթղթով թարմացվում են տվյալ ուղեցույցի՝ 2013թ.-ի հունիսին հրապարակված նախորդ տարբերակը և 2012թ.-ի փետրվարին հրապարակված Հանձնարարական 2-ի իրագործման լավագույն փորձը. ներպետական իրավասու մարմինների միջև ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման վերաբերյալ տեղեկատվության շրջանառումը և փոխանակումը: Սույն ուղեցույցը լրացնում է այս ոլորտում առկա այլ ուղեցույցները և աշխատանքները (նյութերը հասանելի են www.fatf-gafi.org հասցեով), ինչպիսիք են ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման վերաբերյալ զեկույցը (հունիս, 2008թ.) և

ՄԱԿ ԱԽ-ը որդեգրել է ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի երկաստիճան մոտեցում, որի շրջանակներում ՄԱԿ-ի Կանոնադրության Գլուխ VII-ի հիման վրա ընդունվում են բանաձևեր և ՄԱԿ-ի անդամ պետությունների համար սահմանվում են պարտադիր բնույթ կրող պարտավորություններ:

(ա) ՄԱԿ ԱԽ 1540 (2004) և դրան հաջորդող բանաձևերի վրա հիմնված գլոբալ մոտեցում. սրա շրջանակներում սահմանվել են համապարփակ դրույթներ, որոնցով արգելվում է **ոչ պետական սուբյեկտների** կողմից ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորմանն ուղղված որևէ գործառնություն և երկրներից պահանջվում է սահմանել, մշակել, վերանայել և իրականացնել պատշաճ հսկողություն ՁՈՁ տարածմանը նպաստող ապրանքների արտահանմանն ու փոխադրմանը ուղղված միջոցների և ծառայությունների տրամադրման (մասնավորապես՝ ֆինանսավորման) նկատմամբ: Գլոբալ մոտեցման ներքո սահմանված պարտավորությունները անկախ են, 7-րդ Հանձնարարականի, դրա Բացատրական մեկնաբանության կամ Անմիջական արդյունք 11-ի մաս չեն կազմում, սակայն համարվում են 2-րդ Հանձնարարականի մաս և կիրառելի են փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարին (ՓԼ/ԱՖ) առնչվող ՖԱԹՖ-ի այլ Հանձնարարականների համահիմնական տեքստում,

(բ) ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) և 2231 (2015) բանաձևերի և դրանց հաջորդող (ապագա) բանաձևերի վրա հիմնված առանձին երկրների նկատմամբ մոտեցում. սրա շրջանակներում ընդունվել են առանձին երկրների, մասնավորապես՝ Կորեայի Ժողովրդադեմոկրատական Հանրապետության (ԿԺԴՀ) և Իրանի Իսլամական Հանրապետության (ԻԻՀ)⁴ դեմ ուղղված հատուկ բանաձևեր: ԿԺԴՀ-ի կողմից ՄԱԿ-ի բանաձևերի պահանջների շարունակական խախտումների արդյունքում այդ երկրի նկատմամբ կիրառվող պատժամիջոցների շրջանակն ու բնույթը ընդլայնվել է: Մյուս կողմից, ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևով Գործողությունների համատեղ

ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարը. քաղաքականության մշակման և քննարկման վերաբերյալ իրավիճակային զեկույցը (փետրվար, 2010թ.): Ինչպես ՖԱԹՖ-ի այլ ուղեցույցները, սույն փաստաթուղթը նույնպես ենթակա չէ պարտադիր իրագործման, հետևաբար՝ վերջինիս դրույթներին համախառնափասնությունը ՖԱԹՖ-ի փոխադարձ գնահատումների կամ ուսումնասիրությունների առարկա չէ:

⁴ Առանձին երկրների նկատմամբ հատուկ մոտեցման շրջանակներում ԹՖՊ-երը հանդիսանում են Հանձնարարական 7-ի կարգավորման առարկա: Առանձին երկրների նկատմամբ հատուկ մոտեցման շրջանակներում կիրառվող այլ միջոցառումները Հանձնարարական 7-ի կարգավորման առարկա չեն, սակայն ՄԱԿ-ի անդամ պետությունների համար պարտադիր բնույթ են կրում:

համապարպակ ծրագրի (ԳՀՀԾ) ընդունմամբ դադարեցվել է ԻԻՀ-ին ՁՈՁ տարածմանը վերաբերող բանաձևերի, այդ թվում՝ ՄԱԿ ԱԽ 1737 (2006), 1747 (2007), 1803 (2008) և 1929 (2010) բանաձևերի դրույթների գործողությունը, սակայն պահպանվել են վերոնշյալ բանաձևերով նախատեսված մի շարք անհատների և կազմակերպությունների դեմ ուղղված ԹՖՊ-երը, և սահմանվել են նոր հատուկ սահմանափակումներ, ներառյալ՝ մի շարք այլ միջոցառումներ: Հատուկ մոտեցման շրջանակներում երկրների ԹՖՊ-երին առնչվող պարտավորությունները ՖԱԹՖ-ի 7-րդ Հանձնարարականի և Անմիջական Արդյունք 11-ի մաս են կազմում:

Վերոնշյալ երկու մոտեցումների շրջանակներում ընդունված ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերի՝ ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորմանը վերաբերող դրույթներն ամբողջությամբ ներկայացված են **Հավելված Գ**-ում:⁵

ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտներով երկրներից չի պահանջվում իրականացնել ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման ռիսկերի գնահատում, իսկ սույն փաստաթուղթն այդ առումով չի ընդլայնում ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների շրջանակը⁶: Ավելին, 7-րդ Հանձնարարականի համաձայն՝ ԹՖՊ-երի կիրառությունը պահանջվում է ապահովել ոչ թե ռիսկահենք, այլ կանոնահենք մոտեցման հիմունքներով:

Այնուամենայնիվ, ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման ռիսկերը հասկանալը կարող է դրականորեն ազդել երկրների՝ ՁՈՁ տարածման մեջ ներգրավված անձանց⁷ և կազմակերպությունների կողմից միջոցների հավաքումը, փոխանցումը և օգտագործումը կանխարգելելու կարողությունների զարգացման վրա: Ըստ այդմ, ԹՖՊ-երի կիրառությունը նպաստում է ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման դեմ ուղղված համակարգի ամրապնդմանը: Այն երկրները, որոնք ցանկություն ունեն հասկանալ իրենց սպառնացող ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման ռիսկերը կամ այդ նպատակով գնահատում իրականացնել, կարող են օգտվել 2013թ.-ին հրապարակված «Փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ռիսկերի

⁵ Սույն փաստաթուղթը նպատակ չի հետապնդում փոխարինել ՁՈՁ տարածման հետ կապված միջոցների, ակտիվների, ապրանքների կամ տեխնոլոգիաների գծով արդեն իսկ սահմանված միջոցառումները կամ պարտավորությունները: Փաստաթուղթը չի նախատեսում նաև ընդլայնել ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման առնչվող ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված համապատասխան ֆինանսական դրույթների շրջանակը:

⁶ ՄԱԿ ԱԽ 2325 (2016) բանաձևը անդամ երկրներին կոչ է անում ՄԱԿ ԱԽ 1540 (2004) բանաձևի իրագործման շրջանակներում հաշվի առնել ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման ռիսկի ուժգնացող բնույթի, ինչպես նաև արագ գիտատեխնիկական առաջընթացի հետ կապված զարգացումները:

⁷ «Անձանց» վերաբերյալ բոլոր հղումները հավասարապես վերաբերում են նաև ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով ցուցակված անհատներին:

ազգային գնահատման ուղեցույց»-ից:⁸ Պետական և մասնավոր հատվածի շահագրգիռ կողմերի մասնակցությունը կբարձրացնի նմանատիպ գնահատումների արդյունավետությունը:

Սույն փաստաթուղթը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից.

(ա) ԹՖՊ-երի իրագործում (ներառյալ՝ պատժամիջոցներից խուսափելու փորձերի բացահայտում ու կանխարգելում), ինչը ներառում է ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերի կիրառության ուղեցույց՝ ըստ ՖԱԹՖ-ի 7-րդ Հանձնարարականի (ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ ուղղված ԹՖՊ-եր) և Անմիջական արդյունք 11-ի պահանջի,

(բ) ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված այլ միջոցառումների իրագործում,⁹ ինչը ավելի լայն է, քան ՖԱԹՖ-ի 7-րդ Հանձնարարականի շրջանակը, վերաբերում է ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորմանը (օրինակ՝ ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված այնպիսի պարտավորություններ, ինչպիսիք են ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցները, տնտեսական կամ ոլորտային պատժամիջոցները և այլ ֆինանսական միջոցառումները), առնչվում է ԹՖՊ-երին, որոնք առանձին կերպով չեն կարող լուծել ԿԺԴՀ-ի և ԻԻՀ-ի կողմից կատարվող արգելված գնումների ֆինանսավորման խնդիրը, և պահանջում են պետական և մասնավոր հատվածների կողմից այլընտրանքային մոտեցումների որդեգրում,

(գ) Միջգերադեսչական համագործակցություն և համակարգում, որտեղ երկրների համար ներկայացված է ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի հարցում համագործակցության մեխանիզմների ստեղծման և իրագործման վերաբերյալ օգտակար տեղեկատվություն՝ ըստ ՖԱԹՖ-ի 2-րդ Հանձնարարականի, Անմիջական արդյունք 1-ի և Անմիջական արդյունք 11-ի պահանջների: Այս բաժնում ներկայացված են նաև պատժամիջոցներից խուսափելու փորձերի բացահայտման օրինակներ,

(դ) Համապատասխանության վերահսկողություն և մոնիթորինգ, ինչը միտված է աջակցելու իրավասու և ինքնակարգավորվող մարմիններին մասնավոր հատվածի կողմից ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի համապատասխան միջոցառումների իրագործումը վերահսկելու գործում: Այս

⁸ www.fatf-gafi.org/media/fatf/content/images/National_ML_TF_Risk_Assessment.pdf:

⁹ Հարկ է նշել, որ հիշյալ դրույթները սահմանվել են ՄԱԿ-ի Կանոնադրության Գլուխ VII-ի հիման վրա:

բաժինը վերաբերում է ՖԱԹՖ-ի 7-րդ Հանձնարարականին, 2-րդ Հանձնարարականին և Անմիջական արդյունք 11-ին:

ՄԱՍ II. ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐ

7-րդ Հանձնարարականը երկրներից պահանջում է իրագործել ՁՈՁ տարածումը և դրա ֆինանսավորումը կանխարգելելու, դրանց հակազդելու և խափանելու վերաբերյալ ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված ԹՖՊ-երը: ՄԱԿ ԱԽ-ը նույնպես երկրներին կոչ է անում կիրառել 7-րդ Հանձնարարականը և հարակից ուղեցույցները՝ ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող ԹՖՊ-երի արդյունավետ իրագործման նպատակով:¹⁰

7-րդ Հանձնարարականը ներկայումս կիրառելի է երկու երկրի, մասնավորապես՝ ԿԺԴՀ-ի և ԻԻՀ-ի դեմ: Հանձնարարականը վերաբերում է բոլոր առկա և ապագայում ընդունվելիք հաջորդող բանաձևերին: Բանաձևերի և դրանց համապատասխան դրույթների ցանկը ներկայացված է **Հավելված Գ**-ում:

ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող ԹՖՊ-երը կիրառվում են ՄԱԿ ԱԽ-ի կամ դրա համապատասխան հանձնաժողովների կողմից ցուցակված բոլոր անձանց և կազմակերպությունների նկատմամբ: Ցուցակման ենթակա է ցանկացած անձ կամ կազմակերպություն, որը.

(ա) ներգրավված է ՁՈՁ տարածման տեսանկյունից վտանգավոր գործառնություններում կամ ծրագրերում կամ աջակցում է դրանց, այդ թվում՝ անօրինական եղանակներով,¹¹

(բ) գործում է ցուցակված անձանց կամ կազմակերպությունների անունից կամ դրանց ցուցումով,¹²

(գ) պատկանում կամ վերահսկվում է ցուցակված անձանց կամ կազմակերպությունների կողմից,¹³ և

¹⁰ ՄԱԿ ԱԽ 1810 (2008), 1977 (2011), 2094 (2013) և 2270 (2016) բանաձևեր:

¹¹ Վերաբերում է ինչպես ԿԺԴՀ-ի, այնպես էլ ԻԻՀ-ի դեմ պատժամիջոցներին: ԿԺԴՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) բանաձևի պարբերություն 8(դ)-ն: ԻԻՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ Ա 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(գ)-ն:

¹² Վերաբերում է ինչպես ԿԺԴՀ-ի, այնպես էլ ԻԻՀ-ի դեմ պատժամիջոցներին: ԿԺԴՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) բանաձևի պարբերություն 8(դ)-ն: ԻԻՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(գ)-ն:

¹³ Վերաբերում է ինչպես ԿԺԴՀ-ի, այնպես էլ ԻԻՀ-ի դեմ պատժամիջոցներին: ԿԺԴՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) բանաձևի պարբերություն 8(դ)-ն: ԻԻՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(գ)-ն:

(դ) օժանդակություն է ցուցաբերում ցուցակված անձանց կամ կազմակերպություններին պատժամիջոցներից խուսափելու կամ բանաձևերի դրույթները խախտելու հարցում:¹⁴

Երկրներից պահանջվում է անհապաղ սառեցնել բանաձևի ընդունման պահին կամ դրանից հետո ցանկացած ժամանակ իրենց տարածքում կամ իրավագործության ներքո գտնվող՝ վերոհիշյալ անձանց կամ կազմակերպություններին **ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանող կամ դրանց կողմից վերահսկվող միջոցները, այլ ֆինանսական ակտիվները և տնտեսական ռեսուրսները**, ինչպես նաև ապահովել, որ այդ անձանց և կազմակերպություններին **հասանելի չդարձվեն** որևէ միջոցներ, այլ ակտիվներ կամ տնտեսական ռեսուրսներ՝ բացառությամբ առանձին իրավիճակների և ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված պայմանների բավարարման դեպքերի:

7-րդ Հանձնարարականը ռիսկահենք մոտեցմամբ չի կիրառվում: Այդուհանդերձ, Ստանդարտներով սահմանված ռիսկահենք միջոցառումները կարող են նպաստել Անմիջական արդյունք 11-ի արդյունավետ իրագործմանը:

Ա. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող ՄԱԿ ԱԽ-ի թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցների վերջին փոփոխություններ

(ա) ԿԺԴՀ

Իրավասու մարմինները, ֆինանսական և ոչ ֆինանսական հատվածի շահագրգիռ կողմերը պետք է հաշվի առնեն, որ ԿԺԴՀ-ի դեմ պատժամիջոցներին վերաբերող վերջին բանաձևերով ընդայնվել է **սառեցման ենթակա միջոցների, ֆինանսական ակտիվների և տնտեսական ռեսուրսների** շրջանակը, մասնավորապես.

(ա) հստակեցվել է սառեցման ենթակա **«տնտեսական ռեսուրսների» սահմանումը**՝ ներառելով այնպիսի ակտիվներ, ինչպիսիք են նավերը,

(բ) ընդլայնվել են **ցանկերի վրա հիմնված ցուցակումների դասերը**, ի լրումն ցուցակված անձանց և կազմակերպությունների, սառեցման գործողությունների ենթակա դարձնելով ծովային նավերը¹⁵,

¹⁴ Վերաբերում է ինչպես ԿԺԴՀ-ի, այնպես էլ ԻԻՀ-ի դեմ պատժամիջոցներին: ԿԺԴՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 2087 (2013) բանաձևի պարբերություն 12-ը, ՄԱԿ ԱԽ 2094 (2013) բանաձևի պարբերություն 27-ը: ԻԻՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(գ)-ն:

(գ) ներառվել են ԿԺԴՀ-ից դուրս գտնվող այն միջոցները, այլ ֆինանսական ակտիվները և տնտեսական ռեսուրսները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն պատկանում կամ վերահսկվում են են ԿԺԴՀ-ի կառավարության կամ Կորեայի աշխատավորական կուսակցության, կամ դրանց անունից կամ դրանց ցուցումով գործող անձանց կամ կազմակերպությունների, կամ դրանց պատկանող կամ դրանց կողմից վերահսկվող անձանց կողմից, որոնց մասով երկիրը որոշում է, որ դրանք կապված են ԿԺԴՀ-ի կողմից իրականացվող միջուկային կամ բալիստիկ հրթիռների հետ կապված ծրագրերին կամ ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերով արգելված այլ գործառնություններին:¹⁶

(բ) Իրան

ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևով հաստատված ԳՀՀԾ-ի իրագործման շրջանակներում **ԻԻՀ-ի դեմ ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող ՄԱԿ-ի ԹՖՊ-երի մի մասի գործողությունը դադարեցվել է**, և ԻԻՀ-ի մասով ՄԱԿ ԱԽ-ի նախորդ բանաձևերով ցուցակված մի շարք անձինք և կազմակերպություններ հանվել են ցանկերից:¹⁷ Այդուհանդերձ, մի շարք անձինք և կազմակերպություններ դեռևս մնում են ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևով սահմանված ցանկում, իսկ բանաձևը նաև ՄԱԿ ԱԽ-ին հնարավորություն է տալիս լրացուցիչ ցուցակել այլ անձանց և կազմակերպություններին:¹⁸ Իրավասու մարմինները պետք է միջոցներ ձեռնարկեն իրենց կողմից վերահսկվող անձանց խորհրդատվություն տրամադրելու ուղղությամբ, որպեսզի վերջիններս տեղյակ լինեն առկա փոփոխություններին և համապատասխանաբար վերանայեն իրենց ընթացակարգերը:

¹⁵ ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի պարբերություն 12 և 23, ՄԱԿ ԱԽ 2397 (2017) բանաձևի պարբերություն 9:

¹⁶ ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի պարբերություն 32:

¹⁷ ԳՀՀԾ-ի Կատարման օրվանից (2016թ.-ի հունվարի 16) ի վեր ՄԱԿ-ի՝ միջուկային զենքի մասով պատժամիջոցները ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի պարբերություն 7-ի համաձայն հանվել են, սակայն գործում են այդ բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6-ով նախատեսված պայմանները: Կատարման օրվանից հետո ուժի մեջ են մնում ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող ՄԱԿ-ի մի շարք պատժամիջոցներ և սահմանափակումներ: Սույն փաստաթղթի հրապարակման պահի դրությամբ (2018թ.-ի փետրվար) ՄԱԿ ԱԽ 2231 բանաձևի ցանկում (www.un.org/en/sc/2231/list.shtml) ներառված է ընդամենը 23 անձ և 61 կազմակերպություն: ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի պարբերություն 7:

¹⁸ ՄԱԿ ԱԽ 2231 բանաձևի ցանկ www.un.org/en/sc/2231/list.shtml:

Բ. 7-րդ Հանձնարարականի իրագործում

Երկրները պարտավոր են իրագործել ՄԱԿ-ի Կանոնադրության Գլուխ VII-ի շրջանակներում ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված ֆինանսական պատժամիջոցները: 7-րդ Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանությամբ սահմանվում են ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման գծով ԹՖՊ-երի իրագործմանն առնչվող հատուկ պահանջներ:

Երկրներից պահանջվում է նաև կատարողական հաշվետվություններ ներկայացնել ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) բանաձևի շրջանակներում ստեղծված հանձնաժողովին:¹⁹

(ա) Ցուցակներ կազմող մարմիններ

Թեև ցուցակներ կազմելու պատասխանատվությունը դրված է ՄԱԿ ԱԽ-ի վրա, վերջինիս կողմից սովորաբար հաստատվում են ենթակա մարմիններ (օրինակ՝ Պատժամիջոցների հանձնաժողով), որոնք էլ կարգավորում են ցուցակման հետ կապված գործառնական խնդիրները, ներառյալ՝ ցուցակման դեպքերի քննարկումը և հաստատումը: Ցուցակներ կազմող պատասխանատու մարմիններ են համարվում.

(ա) ԿԺԴՀ-ի մասով՝ ՄԱԿ ԱԽ-ը և Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովը,

(բ) ԻԻՀ-ի մասով՝ միայն ՄԱԿ ԱԽ-ը, քանի որ Անվտանգության խորհրդի 1737 Հանձնաժողովը լուծարվել է ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի ընդունմամբ:

(բ) ԶՈԶ տարածմանը օժանդակող կամ ֆինանսավորող անձանց և կազմակերպությունների բացահայտում և ցուցակում²⁰

ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերի կանխարգելիչ բնույթ կրող պահանջներին համապատասխանելու և դրանք իրագործելու նպատակով, երկրներին անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան կարողություններ՝ ուղղված

¹⁹ Ինչը պահանջվում է ՄԱԿ ԱԽ 2094 (2013) բանաձևի պարբերություն 25-ի, ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի պարբերություն 40-ի, ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 36-ի, ՄԱԿ ԱԽ 2371 (2017) բանաձևի պարբերություն 18-ի, ՄԱԿ ԱԽ 2375 (2017) բանաձևի պարբերություն 19-ի և ՄԱԿ ԱԽ 2397 (2017) բանաձևի պարբերություն 17-ի դրույթներով: Կատարողական հաշվետվությունները հրապարակվում են Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովի կայքէջում www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1718/implementation-reports:

²⁰ ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտներով սահմանված պարտադիր պահանջները նշված են պարբերություն 18-ում:

ցուցակման որոշմանը նպաստող հատուկ տեղեկատվության բացահայտմանը և լրացուցիչ անձանց ու կազմակերպություններին ցուցակելու առաջարկությունների ներկայացմանը ՄԱԿ ԱԽ-ին կամ ցուցակման համար պատասխանատու Հանձնաժողովներին:

Հաշվի առնելով ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորմամբ զբաղվող ցանցերի կողմից պատժամիջոցներից խուսափելու նպատակով լայն տարածում գտնող բարդ մեխանիզմների կիրառությունը (օրինակ՝ մի շարք կեղծ կազմակերպությունների և առաջնային օղակի դերում հանդես եկող կազմակերպությունների ընդգրկումը),²¹ կարևոր է համարվում երկրների կողմից նման գործողությունների վերաբերյալ տեղեկատվության ներկայացումը ՄԱԿ-ին՝ վերջինիս կողմից հնարավոր ցուցակման նպատակով: Թեև ՄԱԿ ԱԽ-ին կամ համապատասխան Հանձնաժողովին ցուցակման առաջարկություն ներկայացնելու գծով երկրների համար որևէ կոնկրետ պարտավորություն սահմանված չէ, ՄԱԿ ԱԽ-ը և համապատասխան Հանձնաժողովը իրականում հիմնվում են երկրների կողմից ցուցակման առաջարկությունների ստացման վրա: 7-րդ Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանության պարբերություն 4-ում հատուկ նշվում է, որ երկրները պետք է դիտարկեն իրավասու մարմինների նշանակման և արդյունավետ ընթացակարգերի կամ մեխանիզմների ներդրման անհրաժեշտությունը, ինչը կապահովի համապատասխան անձանց և կազմակերպություններին ցուցակելու առաջարկությունների ներկայացումը ՄԱԿ ԱԽ-ին այն բանաձևերի ներքո, որոնք սահմանում են ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման գծով համապատասխան ԹՖՊ-եր:²²

Երկրները պետք է ունենան պատշաճ իրավասություններ և ընթացակարգեր, ինչպես նաև դիտարկեն համապատասխան իրավասու մարմնի կամ մարմինների նշանակման անհրաժեշտությունը, որի վրա կդրվի բոլոր համապատասխան աղբյուրներից տեղեկատվության խնդարկման և դիտարկման պատասխանատվությունը՝ ապահովելու համար նույնականացման հնարավորինս առավելագույն տեղեկատվության հավաքագրումը այն անձանց և կազմակերպությունների վերաբերյալ, որոնք բավարար հիմքով համապատասխանում են կամ ողջամիտ կասկածների հիման վրա կարող են համախառնապես ներկայացվել 7-րդ **Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանության**

²¹ ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի Անմիջական արդյունք 16 և ՄԱԿ ԱԽ 2276 (2016) բանաձևի շրջանակներում ներկայացված՝ ՄԱԿ ԱԽ (2017) Փորձագետների հաճախմբի վերջնական զեկույց:

²² Հաշվի առնելով Հանձնարարական 7-ի Բացատրական մեկնաբանության պարբերություն 4(ե)-ն:

Բաժին (Ե)-ով սահմանված **ցուցակման** չափանիշներին: Երկրները պետք է նաև մշակեն և իրագործեն հանրորեն հասանալի ընթացակարգեր 7-րդ **Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանության Բաժին (Դ)-ով** սահմանված կարգով ցուցակներից հանելու հարցումներ կատարելու համար:

Ավելին, իրավասու մարմինները, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական հատվածների շահագրգիռ կողմերը, պետք է հաշվի առնեն, որ ՄԱԿ ԱԽ-ի կամ վերջինիս Հանձնաժողովի կողմից ցուցակված անձանց և կազմակերպությունների (ներառյալ՝ վերջիններիս պատկանող կամ դրանց կողմից կառավարվող կազմակերպությունները) համընդգրկուն ցանկի հետ որոշակի անձանց կամ հասցեների ստուգումներ իրականացնելն անհրաժեշտ է ԹՖՊ-երի հատուկ դրույթների հետ համախառնասխության ապահովման առումով:²³ Այնուամենայնիվ, ցանկերի հետ ստուգումներ իրականացնելն ինքնին բավարար չէ, քանի որ ԹՖՊ-երը վերաբերում են նաև ցուցակված անձանց և կազմակերպությունների անունից կամ նրանց ցուցումով գործող անձանց կամ կազմակերպություններին: Նշվածը որոշակի դժվարություններ է առաջացնում հանրային և մասնավոր հատվածի կողմից՝ ԶՈՁ տարածման ֆինանսավորմանն հետ կապված անձանց, կազմակերպությունների և գործարքների հայտնաբերման և բացահայտման հարցում:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը, խրախուսվում է իրավասու մարմինների, ներառյալ՝ հատուկ ծառայությունների, իրավապահ մարմինների և ՖՀՄ-երի կողմից մասնավոր հատվածին տեղեկատվության և ուղեցույցների տրամադրումը, ինչը կնպաստի սառեցման ենթակա ակտիվների, կազմակերպությունների և անձանց բացահայտմանը (տես՝ Իրավասու մարմինների միջև համագործակցության և համակարգման վերաբերյալ ուղեցույցի **Մաս IV-ը**, ինչպես նաև ֆինանսական հաստատություններին ուղղված հավելյալ ցուցումների վերաբերյալ **Հավելված Բ-ն**):

Խրախուսվում է երկրների միջև տեղեկատվության հավաքագրումն ու փոխանակումը՝ օժանդակելու համար Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովի կողմից այն անձանց և կազմակերպությունների բացահայտումն ու ցուցակումը (հանդիսանում է ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի պարբերություն 16-ի ներքո Հանձնաժողովի ստանձնած պարտավորությունը), որոնք խուսափում են

²³ ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) և դրան հաջորդող բանաձևերով (ԿԺԴՀ-ի մասով) ցուցակված, ինչպես նաև ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևում (ԻԻՀ-ի մասով) ներառված անցանց և կազմակերպությունների համընդգրկուն ցանկը հրապարակված է Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովի կայքէջերում www.un.org/sc/suborg/en/sanctions/1718/materials և Անվտանգության խորհրդի կայքէջում www.un.org/en/sc/2231/list.shtml:

պատժամիջոցներից՝ օգտագործելով առաջնային օղակի դերում հանդես եկող կամ կեղծ կազմակերպություններ, համատեղ ձեռնարկություններ, բարդ և ոչ թափանցիկ սեփականության մեխանիզմներ:

(գ) Գուցակված անձանց և կազմակերպությունների միջոցների կամ այլ ակտիվների սառեցում և դրանցով գործարքների արգելում²⁴

7-րդ Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանության պարբերություն 5-ը երկրների համար սահմանում է ցուցակված անձանց և կազմակերպությունների նկատմամբ ԹՖՊ-երի անհապաղ կիրառության պահանջ այն դեպքում, երբ ՄԱԿ ԱԽ-ը կամ համապատասխան Հանձնաժողովը հանդես են գալիս ՄԱԿ-ի Կանոնադրության Գլուխ VII-ով սահմանված լիազորություններով:

Երկրները պետք է հետևյալ ուղղություններով ձեռնարկեն մի շարք լրացուցիչ միջոցառումներ և երաշխիքներ.

- (ա) ԹՖՊ-երի արդյունավետ, ամբողջական և անհապաղ կիրառություն,
- (բ) արգելված փոխանցումների կանխարգելում,
- (գ) բարեխիղճ երրորդ անձանց իրավունքների պահպանում,
- (դ) գործող իրավական համակարգի շրջանակներում այլ իրավասու մարմինների հետ միջազգային համագործակցության իրականացում,
- (ե) ակտիվների արտահոսքի կանխարգելում:

Այլ միջոցառումների և երաշխիքների վերաբերյալ (հատկապես՝ ցուցակված ֆինանսական հաստատությունների կամ որոշակի ֆինանսական ծառայությունների նկատմամբ ԹՖՊ-երի կիրառման մասով) լրացուցիչ տեղեկատվություն է ներկայացված սույն Ուղեցույցի **Հավելված Բ-ում**:

(դ) Սառեցմանը հաջորդող հաշվեկրկնականություն և քննություն²⁵

7-րդ Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանության պարբերություն 6(դ)-ի համաձայն՝ երկրները պետք է ֆինանսական հաստատություններից և նախատեսված ոչ ֆինանսական գործունեության տեսակներից ու մասնագիտություններից (ՆՈՖԳՏՄ) պահանջեն իրավասու մարմիններին հայտնել ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերի արգելող

²⁴ Հանդիսանում է ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների պարտադիր պահանջ:

²⁵ Հանդիսանում է ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների պարտադիր պահանջ:

դրույթների համաձայն սառեցված ակտիվների կամ ձեռնարկված գործողությունների, այդ թվում՝ գործարք կատարելու փորձերի մասին, և պետք է ապահովեն իրավասու մարմինների կողմից այդ տեղեկատվության արդյունավետ դիտանցումը և օգտագործումը: Օրինակ, երկները կարող են իրագործել վերոնշյալ պահանջը՝

(ա) գործող իրավական համակարգի շրջանակներում մշակելով ընթացակարգեր՝ ապահովելու համար մասնավոր հատվածից միջոցների կամ այլ ակտիվների սառեցման վերաբերյալ, այդ թվում՝ արգելված գործարքների իրականացման փորձերի մասով, ստացված տեղեկատվության ստացումը, փոխանակումը և դրա հիման վրա միջոցառումների ձեռնարկումը իրավասու մարմինների կողմից, ներառյալ՝ անհրաժեշտության դեպքում տվյալ տեղեկատվության փոխանակումը միջազգային համագործակցության շրջանակներում, և

(բ) անհրաժեշտության դեպքում ֆինանսական հաստատություններին և ՆՈՖԳՏՄ-երին տրամադրելով հետադարձ կապ և վերջիններիս հետ ապահովելով երկխոսություն առ այն, թե ինչպես է սառեցված միջոցների կամ այլ ակտիվների, այդ թվում՝ արգելված գործարքների իրականացման փորձերի մասին ֆինանսական տեղեկատվությունն ընդհանուր առմամբ օգտագործվում ՋՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի շրջանակներում:

(ե) Սառեցված միջոցներին կամ այլ ակտիվներին հասանելիության տրամադրում²⁶

Այն դեպքում, երբ երկրները հաստատում են ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) և 2231 (2015) բանաձևերով սահմանված բացառությունների առկայության փաստը, պետք է ապահովվի սառեցված միջոցներին կամ այլ ակտիվներին հասանելիությունը վերոնշյալ բանաձևերով սահմանված ընթացակարգերի շրջանակներում՝ համաձայն 7-րդ **Հանձնարարականի Բացատրական մեկնաբանության պարբերություն 9-ի**: Այն դեպքում, երբ միջոցները կամ այլ ակտիվները պատկանում կամ կառավարվում են ցուցակված ֆինանսական հաստատության կողմից, երկրները պետք է ձեռնարկեն մի շարք լրացուցիչ միջոցառումներ և երաշխիքներ ապահովելու համար միայն թույլատրված փոխանցումների իրականացումը: Նման միջոցառումների և

²⁶ Հանդիսանում է ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների պարտադիր պահանջ:

երաշխիքների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն է ներկայացված սույն Ուղեցույցի **Հավելված Բ-ում**:

Գ. Պատժամիջոցներից խուսափելու դեպքերի բացահայտում և կանխարգելում²⁷

Ինչպես վերը նշվել է, ՄԱԿ-ի կողմից սահմանված ԹՖՊ-երի կիրառությունը ԿԺԴՀ-ի դեմ պահանջում է սառեցման միջոցառումների կիրառություն ոչ միայն ՄԱԿ-ի կողմից նախատեսված կամ ցուցակված անձանց և կազմակերպությունների, այլ նաև այլ անձանց նկատմամբ, ովքեր.

(ա) գործում են ցուցակված անձանց և կազմակերպությունների անունից, նրանց ուղղակի կամ անուղղակի ցուցումով,

(բ) պատկանում կամ կառավարվում են ցուցակված անձանց կողմից,

(գ) օժանդակում են ցուցակված անձանց խուսափելու պատժամիջոցներից կամ խախտելու բանաձևերի պահանջները:

ԻԻՀ-ի դեպքում, ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(դ)-ով սահմանվում է, որ Անվտանգության խորհուրդն է որոշում անձանց կամ կազմակերպությունների համապատասխանությունը վերոնշյալ չափանիշներին:

ԹՖՊ-երի արդյունավետ իրագործման նպատակով երկրները պետք է ներդնեն վերոնշյալ չափանիշներին համապատասխանող անձանց կամ կազմակերպությունների բացահայտմանն ուղղված միջոցառումների համակարգ և դրանց նկատմամբ կիրառեն նույն միջոցառումները, որոնք կիրառվում են ՄԱԿ-ի կողմից ուղղակիորեն ցուցակված անձանց կամ կազմակերպությունների նկատմամբ: Մասնավորապես, երկրները պետք է ունենան պատշաճ իրավական համակարգ և ընթացակարգեր, ինչես նաև առավելագույնս օգտագործեն տեղեկատվության բոլոր աղբյուրները պատժամիջոցներից խուսափելուն օժանդակող անձանց կամ կազմակերպություններին բացահայտելու համար:²⁸

²⁷ ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների իմաստով, Անմիջական արդյունք 11-ի շրջանակներում արդյունավետ համակարգին բնորոշ առանձնահատկություններից է ԹՖՊ-երին համապատասխանության դիտանցումը և իրավասու մարմինների միջև պատշաճ համագործակցությունն ու համակարգումը՝ ապահովելու համար պատժամիջոցներից խուսափելու դեպքերի կանխարգելումը (տես ՖԱԹՖ-ի Հանձնարարականներին տեխնիկական համապատասխանության և ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համակարգերի արդյունավետության գնահատման մեթոդաբանությունը):

²⁸ Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովը կարող է ցուցակել ԿԺԴՀ-ի դեմ ընդունված համապատասխան բանաձևերով սահմանված ԹՖՊ-երից խուսափող անձանց կամ կազմակերպությունների անունները (տես ՄԱԿ ԱԽ 2094 (2013) բանաձևի պարբերություն 17-ը): ՄԱԿ

ՀՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի արդյունավետ համակարգը ենթադրում է համապատասխան իրավասու մարմինների միջև պատշաճ համագործակցություն և աշխատանքների համակարգում՝ ուղղված պատժամիջոցներից խուսափելու կանխարգելմանը:²⁹ Խրախուսվում է երկրների կողմից իրենց տարացքում պատժամիջոցներից խուսափելու եղանակների վերաբերյալ հասկացության ձևավորումը, ինչը հնարավոր կլինի տեղեկատվության տեսքով փոխանցել իրավասու մարմիններին, իսկ անհրաժեշտության դեպքում՝ նաև մասնավոր հատվածին և միջազգային գործընկերներին: Նման հասկացության ձևավորման համար ստորև բերվում է համատեքստային գործոնների և հանգամանքների (ներառյալ՝ հաճախորդների և գործարքների տեսակներ) ոչ ամբողջական ցանկը, որը կազմված է ՀՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի շրջանակներում ՖԱԹՖ-ի կողմից հրապարակված այլ փաստաթղթերի և ՄԱԿ ԱԽ-ի կողմից որպես հղումային փաստաթղթեր հրապարակված զեկույցների հիման վրա: Երկրները պետք է հաշվի առնեն, որ նշված ոչ բոլոր գործոններն են հանդիպում առանձին երկրներում:

(ա) Միջազգային ֆինանսական ծառայությունների մատուցման ծավալներ. ֆինանսական կենտրոններն ըստ էության կարող են ՀՈԶ տարածման ֆինանսավորմամբ զբաղվողներին հնարավորություն տալ գտնել օրինական ֆինանսավորման աղբյուրներ և առևտրային ուղիներ՝ թաքցնելու համար ՀՈԶ տարածման ֆինանսավորմանն ուղղված գործառնությունները,

(բ) ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի պահանջներին համապատասխանության մակարդակ. անօրինական ֆինանսական գործառնությունները սովորաբար տեղի են ունենում թույլ իրավական և վերահսկողական համակարգ ունեցող երկրներում: Վերահսկվող անձանց կողմից հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության, ԹՖՊ-երի կիրառման և իրական շահառուների բացահայտման գծով հսկողական մեխանիզմների ոչ պատշաճ իրագործումը կարող է հնարավորություն ստեղծել

ԱԽ-ը կամ Հանձնաժողովը իրականում հիմնվում են երկրների կողմից ցուցակման առաջարկությունների ստացման վրա:

²⁹ Արդյունավետ համակարգի առանձնահատկությունները սահմանված են ՖԱԹՖ-ի Հանձնարարականներին տեխնիկական համապատասխանության և ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համակարգերի արդյունավետության գնահատման մեթոդաբանությամբ:

պատժամիջոցներից խուսափելու նպատակով իրավաբանական անձանց կամ կազմավորումների շահագործման համար,

(գ) ՁՈՁ տարածման ռիսկեր. ՁՈՁ տարածման ռիսկի վրա ազդող գործոնները (այսինքն՝ ՁՈՁ տարածման տեսանկյունից վտանգավոր ապրանքների անօրինական շրջանառություն) կարող են կարևորվել նաև ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման համատեքստում: Նման գործոնների շարքին են դասվում ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերով սահմանված ոլորտներն ու գործարքները (օրինակ՝ երկակի օգտագործման համար նախատեսված կամ ՁՈՁ տարածման տեսանկյունից վտանգավոր ապրանքներ, զինամթերք, միջազգային առևտրի հետ կապված և փոխադրման ծառայություններ, աշխարհագրությամբ պայմանավորված խոցելի հանգամանքներ, պատժամիջոցների ենթարկված երկրները ներկայացնող անձինք կամ դիվանագիտական անձնակազմ),

(դ) Արտահանման վերահսկողության, մաքսային և սահմանային հսկողության և այլ զսպողական միջոցառումներ. Այստեղ ենթադրվում է արտահանման վերահսկողության և այլ միջոցառումների արդյունավետ իրագործմամբ ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման ռիսկերի զսպման աստիճանը:

Ինչպես վերը նշված է պարբերություն 5-ում, ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտները չեն պահանջում ռիսկահենք մոտեցման կիրառություն ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման համատեքստում: Այնուամենայնիվ, ռիսկահենք մոտեցման բովանդակության գիտակցությունը կարող է նպաստել ինչպես հանրային, այնպես էլ մասնավոր հատվածի շահագրգիռ կողմերի տեսանկյունից պատժամիջոցների ավելի արդյունավետ կիրառությանը: Երկրները պետք է դիտարկեն մասնավոր հատվածի շահագրգիռ կողմերին ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման հարցում ուղեցույցների և վերլուծությունների տրամադրման անհրաժեշտությունը, ներառյալ՝ առավելագույն հաճախականություն և ազդեցություն ունեցող գործոնները:

Հաշվի առնելով ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման առումով խոցելի կամ դրան ուղղված գործարքներում ընդգրկված հաճախորդների և գործարքների բացահայտման բարդությունները, իրավասու և վերահսկող մարմինները պետք է իրենց լիազորությունների շրջանակներում գործեն համատեղ՝ անհրաժեշտության դեպքում վերահսկվող անձանց լրացուցիչ տեղեկատվություն տրամադրելու համար: Նման հաճախորդների և գործարքների օրինակներ են.

(ա) ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման ցանցերի հետ հնարավոր կապ ունեցող անձանց և կազմակերպությունների անուններ, երկրների մակարդակով ընդունված բանաձևերով, ինչպես նաև արտահանման վերահսկողություն իրականացնող ազգային մարմինների կողմից սահմանված ցանկերով արգելված առարկաների, նյութերի, սարքավորումների, ապրանքների և տեխնոլոգիաների այս կամ այն կերպ սպառող հանդիսացող կողմեր,

(բ) ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման գծով ձևավորված տիպաբանություններ (ներառում է ոչ միայն մասնավոր հատվածի շահագրիռ կողմերի բացահայտած տիպաբանությունները),³⁰

(գ) առկա համատեքստային հանգամանքներ և ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման հետ կապված տեղեկատվություն,³¹

(դ) արտահանման վկայագրեր ստացած կամ մերժված անձանց ցանկեր կամ բնութագրիչներ, ինչպես նաև դրանց հետ կապված գործարքների մանրամասներ (օրինակ՝ արտահանման առարկա հանդիսացող ապրանքատեսակներ, արտահանման երթուղիներ, ֆինանսավորման աղբյուրներ, մերժման հիմքեր), և

(ե) երկրների մակարդակով ընդունված բանաձևերով արգելված առարկաների, նյութերի, սարքավորումների, ապրանքների և տեխնոլոգիաների ձևափոխումների վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Երկրները պետք է խրախուսեն սեփական տարածքում գործող վերահսկվող անանց հաշվի առնել հետևյալ հանգամանքներն այն դեպքում, երբ հաճախորդներն ու գործարքները ԿԺԴՀ-ի և ԻԻՀ-ի հետ կապված ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման գործառնություններում ներգրավվածություն ունենալու տեսանկյունից ավելի խոցելի են.

(ա) պատժամիջոցների ենթարկված երկրների հետ կապված հաճախորդներ և գործարքներ,

(բ) արգելված գործարքների ֆինանսավորման հնարավոր այնպիսի գործիքներ, ինչպիսիք են առևտրի ֆինանսավորման ապրանքներն ու ծառայությունները,

³⁰ Տես ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման վերաբերյալ ՖԱԹՖ-ի զեկույցը (2008թ.-ի հունիս) և ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքար. քաղաքականության մշակման և քննարկման վերաբերյալ իրավիճակային զեկույցը (2010թ.-ի փետրվար): Վերջին փաստաթուղթը մշակվել է առաջինի հիման վրա (իրապարակված է www.fatf-gafi.org):

³¹ Տես նաև սույն Ուղեցույցի Հավելված Ա-ն:

(գ) ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով արգելված առարկաների, նյութերի, սարքավորումների, ապրանքների և տեխնոլոգիաների հետ կապված գործարքներ և հաճախորդներ,

(դ) շուկայական արժեքի և հաշիվ ապրանքագրերում նշված գնի համադրության ողջամտություն, առևտրային փաստաթղթերում առկա անհամարժեքություն կամ անհամապատասխանություն:

Մասնավորապես, երկրները պետք է խրախուսեն իրենց տարածքում գործող վերահսկվող անձանց ցուցաբերել զգոնություն ԿԺԴՀ-ի դեմ պատժամիջոցներին առնչվող հետևյալ գործոնների ոչ ամբողջական ցանկի նկատմամբ.

(ա) բանկային հաշվից զգալի ծավալով կանխիկի ելքագրման կամ մուտքագրման գործարքներ, որոնք կարող են իրականացվել ԹՖՊ-երից և ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցներից խուսափելու նպատակով,³²

(բ) բանկային հաշիվների բացում ԿԺԴՀ-ի դիվանագիտական անձնակազմի կողմից, որոնց ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերի շրջանակներում թույլատրված է ունենալ միայն մեկ բանկային հաշիվ (ներառյալ՝ ընտանիքի անդամների հետ միասին կառավարվող կամ համատեղ բանկային հաշիվներ),³³

(գ) ԿԺԴՀ-ին առնչվող առևտրային գործարքների հետ կապված անձանց կամ կազմակերպություններին վճարահաշվարկային քլիրինգի, արտահանման ֆինանսավորման վարկերի և երաշխիքների տրամադրում,³⁴

(դ) ապահովագրական կամ վերաապահովագրական ծառայությունների մատուցում ԿԺԴՀ-ին պատկանող կամ վերջինիս կողմից վերահսկվող կամ կառավարվող նավերին (ներառյալ՝ անօրինական ճանապարհով), ինչպես նաև նավերի գծով դասակարգման ծառայությունների մատուցում այն դեպքերում, երբ առկա են բավարար հիմքեր կարծելու, որ տվյալ նավերը ընդգրկվել են ՄԱԿ ԱԽ-ի կողմից ԿԺԴՀ-ի համար արգելված գործարքներում կամ առարկաների

³² ՄԱԿ ԱԽ 2087 (2013) բանաձևի պարբերություն 12, ՄԱԿ ԱԽ 2094 (2013) բանաձևի պարբերություն 11 և 14, ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 34 և 35, ինչպես նաև ՄԱԿ ԱԽ 2371 (2017) բանաձևի պարբերություն 11:

³³ ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 16-ը պահանջում է բոլոր երկրներից ձեռնարկել քայլեր՝ ԿԺԴՀ-ի դիվանագիտական առաքելություններին առավելագույնը մեկ բանկային հաշիվ տրամադրելու ուղղությամբ:

³⁴ ՄԱԿ ԱԽ 1874 (2009) բանաձևի պարբերություն 20, ՄԱԿ ԱԽ 2094 (2013) բանաձևի պարբերություն 15, ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի պարբերություն 36, ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 32, ինչպես նաև ՄԱԿ ԱԽ 2371 (2017) բանաձևի պարբերություն 13:

փոխադրումներում, բացառությամբ՝ Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովի կողմից առանձին դեպքերում կայացված որոշումների,³⁵

(ե) ԿԺԴՀ-ին ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն նոր կամ օգտագործված նավերի տրամադրում, վաճառք կամ փոխանցում, ինչպես նաև ապահովագրական կամ վերաապահովագրական ծառայությունների մատուցում ԿԺԴՀ-ին պատկանող կամ վերջինիս կողմից վերահսկվող կամ կառավարվող նավերին (ներառյալ՝ անօրինական ճանապարհով), բացառությամբ՝ Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովի կողմից առանձին դեպքերում կայացված որոշումների,³⁶

(զ) առանց սահմանափակումների՝ անձակազմի լիզինգ, վարձակալությամբ հանձնում կամ տրամադրում ԿԺԴՀ-ին, բացառությամբ՝ Անվտանգության խորհրդի 1718 Հանձնաժողովի կողմից առանձին դեպքերում տրված թույլտվության,³⁷

(է) այլ տարածքներում սեփանության կամ վարձակալության հիմունքներով ԿԺԴՀ-ին պատկանող անշարժ գույքի օգտագործում դիվանագիտական կամ հյուպատոսական նպատակներից զատ այլ կիրառությամբ:³⁸

ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման տիպաբանությունների վերաբերյալ ՖԱԹՖ-ի 2008թ.-ի զեկույցով դրվել է առաջին քայլը ինչպես հանրային, այնպես է մասնավոր հատվածին օժանդակելու հասկանալ այն ռիսկերը և իրավիճակները, երբ հաճախորդները, գործարքները կամ բանկային հաշիվներով այլ գործառնությունները կարող են ընդգրկվել ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման սխեմաներում: Այս հրապարակումից ի վեր ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորմամբ զբաղվողները մշակել են ավելի բարդ ցանցեր նման գործարքները թաքցնելու նպատակով: ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ սահմանված պատժամիջոցներից խուսափելուն ուղղված եղանակները ներառվել են ՄԱԿ-ի Փորձագետների հանձնախմբի կողմից՝ ՄԱԿ-ին կամ ՄԱԿ-ի Հանձնաժողովներին ներկայացված զեկույցներում:

³⁵ Նշվածը չի հանդիսանում ՖԱԹՖ-ի Հանձնարարական 7-ի մասը, սակայն համարվում է ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցների առարկա՝ հիմք ընդունելով հետևյալ բանաձերը. ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 22 և ՄԱԿ ԱԽ 2397 (2017) բանաձևի պարբերություն 11:

³⁶ ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 30 և ՄԱԿ ԱԽ 2397 (2017) բանաձևի պարբերություն 14:

³⁷ ՄԱԿ ԱԽ 2270 (2016) բանաձևի պարբերություն 19 և ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 8:

³⁸ ՄԱԿ ԱԽ 2321 (2016) բանաձևի պարբերություն 17 և 18:

Հաշվի առնելով համատեքստային վերոնշյալ գործոններն ու ցուցանիշները՝ երկրները կարող են ձեռնարկել հետևյալ քայլերը՝ ուղղված պատժամիջոցներից խուսափելու փորձերի վաղ բացահայտմանը.

(ա) կենտրոնացնելով վերահսկողական ուշադրությունը թիրախային ոլորտներին, հաստատություններին կամ գործառնություններին, ներառյալ՝ դիտանցելով այն ոլորտները, որոնց մասնակիցները չեն հանդիսանում ֆինանսական հաստատություն կամ ՆՈՖԳՏՄ, սակայն ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման տեսանկյունից խոցելի են,

(բ) խրախուսելով ինչպես ֆինանսական, այնպես էլ ոչ ֆինանսական հաստատություններին կիրառել առկա ռիսկահենք մոտեցումները՝ բացահայտելու համար պատժամիջոցներից խուսափող հնարավոր հաճախորդներին կամ համապատասխան գործարքները:

Անկախ բացահայտված ռիսկի մակարդակից, երկրները պետք է վերահսկվող անձանց հիշեցնեն այն մասին, որ վերոնշյալ գործոնները չեն չեզոքացնում վերջիններիս պարտավորությունը դիտանցել պատժամիջոցների և այլ վերահսկողական պահանջների իրագործումը:

ՄԱՍ III. ԱՅԼ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Ուղեցույցի տվյալ մասում նշված՝ ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված պարտավորությունները ՖԱԹՖ-ի Ստանդարտների շրջանակներից դուրս են (չեն հանդիսանում ՖԱԹՖ-ի փոխադարձ գնահատումների առարկա), թեև կրում են պարտադիր բնույթ ՄԱԿ-ի անդամ երկրների համար՝ համաձայն ՄԱԿ-ի Կանոնադրության Գլուխ VII-ի: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով այն փաստը, որ ցանկերի վրա հիմնված ԹՖՊ-երը չեն կարող ինքնին սահմանափակել պատժամիջոցների ենթարկված երկրների կողմից (այսինքն՝ ԿԺԴՀ և ԻԻՀ) ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորումն ու առարկա հանդիսացող նյութերի անօրինական ձեռքբերումները, ուստի ՄԱԿ ԱԽ-ը սահմանել է նման անօրինական գործուղությունների հակազդման այլ միջոցառումներ: Այդ առումով, նման միջոցառումների իրագործումը նպաստում է ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի համակարգի ուժեղացմանը: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ այս միջոցառումները ամրագրված են ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով, ուստի անդամ երկրների համար հանգեցնում են որոշակի պարտավորություններ, որոնց վերաբերյալ անհրաժեշտ է հանրային և մասնավոր հատվածների շահարգիռ կողմերի

տեղեկացվածությունը: Երկրները կարող են դիտարկել համարժեք քայլերի ձեռնարկման անհրաժեշտությունը՝ ուղղված պատժամիջոցներից բխող պահանջների և դրանց հետևանքների վերաբերյալ ֆինանսական հաստատությունների և ՆՈՖԳՏՄ-երի տեղեկացվածության ապահովմանը, քանի որ նման պարտավորությունները վերբերում են ԹՖՊ-երին, թեև հանրային և մասնավոր հատվածներից պահանջվում են այլընտրանքային մոտեցումներ: Վերոնշյալ միջոցառումները ներառում են.

(ա) ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցներ. հանդիսանում են ՄԱԿ ԱԽ-ի կողմից սահմանված պարտադիր պահանջներ, որոնք երկրներից պահանջում են կանխարգելել և արգելել որոշակի ֆինանսական գործառնություններ: Երկրները պետք է ձեռնարկեն համարժեք միջոցառումներ՝ ուղղված վերոնշյալ դրույթների գծով ֆինանսական հաստատություններին և ՆՈՖԳՏՄ-երին վերագրված պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկացվածության ապահովմանը.

ԿԺԴՀ-ի մասով

- o ֆինանսական ծառայությունների տրամադրման, ֆինանսական կամ այլ ակտիվների ու միջոցների փոխանցման կանխարգելումը, ինչը հակառակ պարագայում կարող է նպաստել ՁՈԶ տարածմանը կամ տեղափոխման համակարգերի զարգացմանը,³⁹
- o ԿԺԴՀ-ի կողմից հրթիռների կամ դրանց հետ կապված առարկաների, նյութերի, ապրանքների կամ տեխնոլոգիաների գնումների կանխարգելումը, ինչպես նաև ԿԺԴՀ-ի հրթիռային կամ ՁՈԶ տարածման ծրագրերի հետ կապված որևէ ֆինանսական միջոցների գծով փոխանցումների կանխարգելումը,⁴⁰
- o բանկային նոր մասնաճյուղերի, դուստր ընկերությունների և ներկայացուցչությունների բացման արգելումը, համատեղ ձեռնարկություններում մասնակցություն ձեռք բերելու կամ բանկային հաշիվների բացման արգելումը,
- o մեծածավալ կանխիկի օգտագործման և փոխանցման արգելումը,

³⁹ ԿԺԴՀ-ի մասով տես՝ ՄԱԿ ԱԽ 1874 (2009) բանաձևի պարբերություն 18-ը:

⁴⁰ ՄԱԿ ԱԽ 1695 (2006) բանաձևի պարբերություն 4:

- o առևտրի ֆինանսավորման, արտահանման ֆինանսավորման վարկերի, երաշխիքների և ապահովագրության արգելումը:

ԻԻՀ-ի մասով

- o առանց ՄԱԿ ԱԽ-ի նախնական համաձայնությունը ձեռք բերելու անհրաժեշտության՝ ցանկացած ֆինանսական օժանդակության, ներդրումների, բրոքերային կամ այլ ծառայությունների, ֆինանսական միջոցների կամ ծառայությունների փոխանցման արգելումը, ինչպես նաև ԻԻՀ-ի կողմից ՄԱԿ-ի անդամ երկրների տարածքում որևէ առևտրային գործունեության մեջ մասնաբաժնի ձեռք բերման արգելումը, ինչը վերաբերում է այն առարկաներին, որոնք սահմանված են Միջուկային հումք մատակարարող երկրների խմբի և Հրթիռային տեխնոլոգիաների վերահսկման ռեժիմի կողմից,⁴¹
- o առանց ՄԱԿ ԱԽ-ի նախնական համաձայնությունը ձեռք բերելու անհրաժեշտության՝ ֆինանսական միջոցների կամ մատակարարման, վաճառքի, փոխանցման, արտադրման, պահպանման կամ օգտագործման հետ կապված այլ ծառայությունների արգելումը, ինչպես սահմանված է ՄԱԿ-ի ովորական սպառազինությունների ռեգիստրում,⁴²

(բ) զգոնության ցուցաբերում և այլ ֆինանսական միջոցառումներ. ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված պարտադիր բնույթ կրող պարտավորությունները պահանջում են երկրներին ցուցաբերել զգոնություն և կանխարգելել ԿԺԴՀ-ի կողմից առարկաների, նյութերի, ապրանքների և տեխնոլոգիաների ձեռք բերումը, ներառյալ՝ ԿԺԴՀ-ի բալիստիկ հրթիռների կամ ՁՈՁ տարածման ծրագրերի հետ կապված որևէ ֆինանսական միջոցների փոխանցումը, ինչպես նաև խրախուսում են երկրներին ցուցաբերել լրացուցիչ նախազգուշություն որոշակի խումբ անձանց,

⁴¹ Միջուկային տեխնոլոգիաների հետ կապված ֆինանսական ծառայությունների դեպքում վերոնշյալ արգելքի տևողությունը 10 տարի է, սկսած ԳՀՀԾ-ի Կատարման օրվանից, կամ մինչ այն ամսաթիվը, երբ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը կներկայացնի Ընդհանուր համաձայնության շուրջ իր զեկույցը: Բալիստիկ հրթիռային տեխնոլոգիաների դեպքում նշված ժամանակահատվածը 8 տարի է կամ մինչև Ընդհանուր համաձայնության կքնումը: Տես ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 2-ը և 4-ը:

⁴² Վերոնշյալ արգելքի տևողությունը 5 տարի է, սկսած ԳՀՀԾ -ի Կատարման օրվանից, կամ մինչ այն ամսաթիվը, երբ Ատոմային էներգիայի միջազգային գործակալությունը կներկայացնի Ընդհանուր համաձայնության շուրջ իր զեկույցը: Տես ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 5-ը:

ֆինանսական գործարքների, ապրանքատեսակների, ինչպես նաև որոշակի խումբ անձանց կողմից իրականացվող գործառնությունների նկատմամբ, և

(գ) տնտեսական և ոլորտային պատժամիջոցներ. ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված պարտադիր բնույթ կրող պատժամիջոցները արգելում են որոշակի նյութերի և ապրանքատեսակների առևտուրը, ինչը կարող է նպաստել ՁՈԶ տարածման կամ տեղափոխման համակարգերի զարգացմանը, օրինակ՝ ինքնաթիռները, ածուխը, երկաթը, երկաթի հումքը, ոսկին, տիտանը, նավթամթերքները և այլն:

Ա. ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված՝ թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցներին չառնչվող պահանջների իրագործում

(ա) Ընդհանուր սկզբունքներ

Սույն մասում նկարագրված ուղեցույցը կիրառելիս երկրները պետք է հաշվի առնեն հետևյալ ընդհանուր սկզբունքները.

(ա) երկրները պետք է ձեռնարկեն նշված միջոցառումները իրենց իրավական համակարգի շրջանակներում,

(բ) երկրների կողմից նշված միջոցառումներին ուղղված ջանքերը պետք է լրացնեն, այլ ոչ թե կրկնեն արտահանման վերահսկողության կամ ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ գործող այլ համակարգերը. նշված միջոցառումները կարող են նաև տեղայնացվել կամ ընդլայնվել ի հաշիվ գործող ֆինանսական մեխանիզմների, կարգավորումների և սահմանափակումների,

(գ) երկրները կարող են դիտարկել իրենց ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի մեխանիզմների կիրառման անհրաժեշտությունը ՁՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ ուղղված պարտավորությունների կատարման հարցում,

(դ) վերահսկվող անձինք կարող են համապատասխանել նշված միջոցառումների պահանջներին բարձր ռիսկային հաճախորդների և գործարքների բացահայտման միջոցով, նման հաճախորդների կամ գործարքների գծով հավելյալ ուսումնասիրություն իրականացնելու ճանապարհով,⁴³ ինչպես նաև ձեռնարկելով

⁴³ Հավելյալ ուսումնասիրություն պետք է իրականացվի մոնիտորինգի արդյունքում բացահայտված բարձր ռիսկային գործարքների նկատմամբ: Բարձր ռիսկային չհանդիսացող գործարքների բնականոն ընթացքը չպետք է խաթարվի: Ռիսկահենք մոտեցման համաձայն՝ բոլոր գործարքների նկատմամբ պետք է իրականացվի հետգործարքային մոնիտորինգ:

համարժեք լրացուցիչ քայլեր՝ ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված պարտավորություններին համապատասխանությունը խրախուսելու համար,

(ե) ընդհանուր առմամբ, վերահսկվող անձինք պետք է նշված միջոցառումներից բխող ռիսկերը կառավարեն և զսպեն՝ հիմք ընդունելով հետևյալը.

- o իրավասու մարմինների կողմից տրամադրված համապատասխան տեղեկատվություն, և
- o ֆինանսական հաստատությունների բնականոն գործունեության ընթացքում հաճախորդների և գործարքների վերաբերյալ հավաքագրվող տեղեկատվություն, ինչպես նաև հաճախորդի պատշաճ ուսումնասիրության և բարձր ռիսկային հաճախորդների ու գործարքների բացահայտման ուղղությամբ ՓԼ/ԱՖ պարտավորությունների կատարման շրջանակներում հավաքագրվող տեղեկատվություն:

(զ) վերահսկվող անձինք պետք է դիտարկեն բարձր ռիսկային հաճախորդների և գործարքների վերաբերյալ հավելյալ տեղեկատվության հավաքագրմանն ուղղված ողջամիտ ջանքերի ներդրման անհրաժեշտությունը և նման հաճախորդների և գործարքների նկատմամբ իրականացնեն ընթացիկ մոնիտորինգ կամ հավելյալ ուսումնասիրություն,

(է) երկրները պետք է խրախուսեն վերահսկվող անձանց կողմից ռիսկահենք մոտեցման կիրառությունը,

(ը) երկրները պետք է դիտարկեն ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման առումով ավելի խոցելի ֆինանսական գործարքներ, հաշիվներ կամ հաճախորդներ ունեցող ֆինանսական հաստատություններին հավելյալ ուսումնասիրության տակ պահելու անհրաժեշտությունը, և

(թ) երկրները պետք է արգելեն իրենց տարածքում գործող բանկերին որևէ թղթակցային հարաբերություններ հաստատել կամ պահպանել ԿԺԴՀ-ի բանկերի հետ՝ խուսափելու համար ֆինանսական ծառայություններ մատուցելուց,⁴⁴ ինչպես նաև դիտարկեն խորացված վերահսկողություն և մոնիտորինգ իրականացնելու անհրաժեշտությունը:

⁴⁴ ՄԱԿ ԱԽ 2094 (2013) բանաձևի պարբերություն 12:

(բ) Բարձր ռիսկային հաճախորդների և գործարքների բացահայտում

Երկները պետք է խրախուսեն վերահսկվող անձանց կիրառել ռիսկահենք մոտեցում բարձր ռիսկային հաճախորդներին և գործարքները բացահայտելու նպատակով: Հաշվի առնելով այն փաստը, որ վերահսկվող անձանց մոտ առկա հասանելի տեղեկատվությունը կարող է բավարար չլինել բարձր ռիսկային հաճախորդներին կամ գործարքները բացահայտելու համար, իրավասու մարմինները պետք է գործեն իրենց իրավասությունների շրջանակներում ֆինանսական հաստատություններին հավելյալ համապատասխան տեղեկատվության տրամադրելու ուղղությամբ՝ ըստ անհրաժեշտության և տեղեկատվության գաղտնիության գործող պահանջների սահմաններում: Համապատասխան տեղեկատվության օրինակ կարող են հանդիսանալ.

(ա) ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման հետ կապված անձանց և կազմակերպությունների անուններ և ՄԱԿ ԱԽ 1874 (2009), 2087 (2013), 2094 (2013), 2270 (2016), 2321 (2016), 2356 (2017), 2371 (2017), 2375 (2017) և 2397 (2017) բանաձևերով (ԿԺԴՀ-ի դեմ), ինչպես նաև ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևով (ԻԻՀ-ի դեմ) արգելված առարկաների, նյութերի, սարքավորումների, ապրանքների և տեխնոլոգիաների այս կամ այն կերպ վերջնական սպառող հանդիսացող կողմեր, ինչպես նաև, առկայության դեպքում, արտահանման վերահսկողություն իրականացնող ազգային մարմինների կողմից սահմանված ցանկեր,

(բ) ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման առկա տիպաբանություններ (ներառում է ոչ միայն մասնավոր հատվածի շահարգրիռ կողմերի բացահայտած տիպաբանությունները),

(գ) ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման հետ կապված ֆինանսական գործառնությունների ազդակներ,

(դ) արտահանման վկայագիր ստացած կամ հայտը մերժված անձանց ցանկ կամ դրանց բնութագրիչներ, ներառյալ՝ առնչվող գործարքների տվյալներ (օրինակ՝ առարկա հանդիսացող ապրանքատեսակներ, արտահանման երթուղիներ, ֆինանսավորման եղանակներ, մերժման հիմքեր), և

(ե) ՄԱԿ ԱԽ 1874 (2009), 2087 (2013), 2094 (2013), 2270 (2016), 2321 (2016), 2356 (2017), 2371 (2017), 2375 (2017) և 2397 (2017) բանաձևերով (ԿԺԴՀ-ի դեմ), ինչպես նաև 2231 (2015) բանաձևով (ԻԻՀ-ի դեմ) արգելված առարկաների, նյութերի, սարքավորումների, ապրանքների և տեխնոլոգիաների ձևափոխման վերաբեյալ տեղեկատվություն:

Իրավասու մարմինների կողմից տրամադրված համապատասխան տեղեկատվության հետ մեկտեղ երկրները պետք է խրախուսեն վերահսկվող անձանց դիտարկել և հիմնվել առկա հաճախորդների և գործարքների վերաբերյալ ընթացիկ սկզբունքով հավաքագրված տեղեկատվության վրա (ներառյալ՝ հաճախորդների պատշաճ ուսումնասիրության համակարգերի և ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի գործող պարտավորությունների կատարման շրջանակներում ձեռք բերված տեղեկատվությունը)՝ բացահայտելու համար բարձր ռիսկային հաճախորդներին և գործարքները: Այլ հանգամանքների հետ մեկտեղ, երկրները պետք է խրախուսեն վերահսկվող անձանց դիտարկել ՄԱԿ ԱԽ 1874 (2009), 2087 (2013), 2094 (2013), 2270 (2016), 2321 (2016), 2356 (2017), 2371 (2017), 2375 (2017), 2397 (2017) բանաձևերի (ԿԺԴՀ-ի դեմ) և ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի (ԻԻՀ-ի դեմ) հետ կապված ռիսկերի հետևյալ բնութագրիչները՝ վերջիններիս օժանդակելու համար բացահայտել բարձր ռիսկային հաճախորդներին և գործարքները:

(ա) ԿԺԴՀ-ի և ԻԻՀ-ի հետ կապված հաճախորդներ և գործարքներ,

(բ) ֆինանսական ծառայություններ, օրինակ՝ առևտրի ֆինանսավորման որոշակի ապրանքներ և ծառայություններ, որոնք հատկապես կարող են ուղղվել ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցներից խուսափելուն,

(գ) ՄԱԿ ԱԽ 1874 (2009), 2087 (2013), 2094 (2013), 2270 (2016), 2321 (2016), 2356 (2017), 2371 (2017), 2375 (2017), 2397 (2017) բանաձևերով (ԿԺԴՀ-ի դեմ), և ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևով (ԻԻՀ-ի դեմ) արգելված առարկաների, նյութերի, սարքավորումների, ապրանքների և տեխնոլոգիաների հետ կապված հաճախորդներ կամ ծառայություններ, և

(դ) կանխիկի զգալի ելքագրման կամ մուտքագրման գործարքներ, որոնք կարող են ուղղվել ԿԺԴՀ-ի դեմ սահմանված և ըստ գործառնությունների սահմանվող պատժամիջոցներից խուսափելուն:

Երկրները պետք է խրախուսեն իրենց տարածքում գործող վերահսկվող անձանց տեղեկացված լինել թղթակցային հարաբերությունների կամ բանկային այլ հարաբերությունների միջոցով բարձր ռիսկային հաճախորդների անվամբ ֆինանսական ապրանքների ու ծառայությունների իրականացման ռիսկի վերաբերյալ (հատկապես՝ ԻԻՀ-ի և ԿԺԴՀ-ի բանկերի ներգրավմամբ) և դիտարկել խորացված վերահսկողություն և մոնիտորինգ իրականացնելու անհրաժեշտությունը:

(գ) Բարձր ռիսկային հաճախորդների և գործարքների հավելյալ ուսումնասիրություն

Երկրները պետք է խրախուսեն ֆինանսական հաստատություններին կիրառելու ռիսկահենք մոտեցում բարձր ռիսկային հաճախորդների և գործարքների նկատմամբ հավելյալ ուսումնասիրություն իրականացնելիս՝ գործարքի իրականացումը կամ մերժումը որոշելու համար: Հավելյալ ուսումնասիրության այս միջոցառումները կարող են ներառել լրացուցիչ տեղեկատվության հավաքագրում, ինչպես նաև ներքոնշյալ ընթացիկ մոնիտորինգի իրականացում: Այն դեպքում, երբ վերահսկվող անձի մոտ կան բավարար հիմքեր կարծելու, որ առկա է ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցներին առնչվող բարձր ռիսկային հաճախորդ կամ գործարք, ֆինանսական հաստատությունը պետք է ձեռնարկի համարժեք պատասխան գործողություններ:

Երկրները պետք է խրախուսեն իրենց տարածքում գործող վերահսկվող անձանց հավաքագրելու լրացուցիչ տեղեկատվություն բարձր ռիսկային հաճախորդների և գործարքների վերաբերյալ՝ բացահայտելու և խուսափելու համար արգելված գործարքներում հնարավոր ներգրավվածությունը, ինչպես նաև ձեռնարկելու պատասխան գործողություններ: Ֆինանսական հաստատության՝ նման տեղեկատվության հավաքագրման կարողությունը կարող է որոշակիորեն կախված լինել հաճախորդի հետ վերահսկվող անձի ունեցած հարաբերության ուղղակի կամ անուղղակի բնույթից, գործարքի ֆինանսավորման մեխանիզմներից կամ գործիքներից, ինչպես նաև ֆինանսական գործարքում ֆինանսական հաստատության ունեցած դերից: Այս գործոններից կախված՝ վերահսկվող հաստատությունը կարող է ունենալ կամ չունենալ լրացուցիչ տեղեկատվության հասանելիություն, ինչը կարող է նպաստել ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցներին առնչվող բարձր ռիսկային հաճախորդի կամ գործարքի բացահայտմանը: Նման հավելյալ տեղեկատվության օրինակ կարող են հանդիսանալ.

- (ա) գործարքի կամ փոխանցման նպատակ,
- (բ) առարկայի բնույթի, վերջնական սպառման կամ սպառողի վերաբերյալ տվյալներ,
- (գ) գործարքի կողմեր,
- (դ) միջոցների աղբյուր,
- (ե) գործարքի կողմի իրական շահառու,

(զ) արտահանման վերահսկողության վերաբերյալ տեղեկատվություն, օրինակ՝ արտահանման վերահսկողություն իրականացնող ազգային մարմինների կողմից տրամադրված՝ արտահանումը կարգավորող կամ այլ վկայագրերի կրկնօրինակներ, վերջնական սպառման վկայագրեր, և

(է) Հանձնարարական 16-ով պահանջվող տվյալներ, երբ ֆինանսական հաստատությունը հանդիսանում է բանկային փոխանցումների ստացող կողմ:

Վերահսկվող անձինք պետք է տեղեկատվության հավաքագրման այս ընթացակարգը կիրառեն հետևալ դեպքերում.

(ա) պատժամիջոցների ենթարկված երկրները ներկայացնող քաղաքական ազդեցություն ունեցող անձինք կամ դիվանագիտական անձնակազմ, նրանց ընտանիքի անդամներ և փոխկապակցված անձինք (միայն ԿԺԴՀ-ի դեմ սահմանված պատժամիջոցների համատեքստում), և

(բ) ԿԺԴՀ-ի ֆինանսական հաստատությունների, ներառյալ՝ վերջիններիս մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների, գործակալների, համատեղ ձեռնարկությունների և դուստր ընկերությունների անունից կամ ցուցումով գործող հնարավոր անձինք կամ կազմակերպություններ:

Վերահսկվող անձինք պետք է իրականացնեն բարձր ռիսկային հաճախորդների հաշիվների ընթացիկ մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը պետք է իրականացվի՝ համապատասխան վերահսկվող անձի կողմից գնահատված ռիսկին համարժեք: Մոնիտորինգի նպատակը պետք է լինի նաև հաշվով իրականացվող գործարքների և դրանց հիմքում ընկած փաստաթղթավորման համարժեքության ապահովումը:

(գ) Պատասխան գործողություններ

Երկրները պետք է խրախուսեն վերահսկվող անձանց ձեռնարկել համարժեք պատասխան քայլեր կանխարգելելու համար արգելված գործարքների իրականացումը այն դեպքում, երբ բացահայտվում են բարձր ռիսկային հաճախորդներ կամ գործարքներ, կամ առկա են դրանց բացահայտման գծով անլուծելի բարդություններ: Պատասխան գործողությունները կարող են ներառել.

(ա) գործող իրավական համակարգի շրջանակներում իրավասու մարմինների հետ խորհրդակցություն՝ հայցելով լրացուցիչ տեղեկատվություն նման արգելված գործարքները պատշաճ կերպով բացահայտելու համար,

(բ) գործարքի կասեցում, բացառությամբ այն դեպքում, երբ փոխանցման հանձնարարականում նշված բոլոր դաշտերը լրացված են (որոնք վերաբերում են գործարքի փոխանցող և ստացող կողմերին),

(գ) գործարքի կասեցում մինչ լրացուցիչ քննության ավարտը,

(դ) գործարքի իրականացման կամ վերջնականացման մերժում այն դեպքում, երբ վերահսկվող անձը չի կարողացել պարզել, որ տվյալ գործարքի իրականացմամբ չեն խախտվի ԹՖՊ-երը և ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցները,

(ե) համապատասխան հաճախորդի հետ հարաբերության խզում կամ կամ բանկային հաշվի փակում:

Երկրները պետք է շարունակեն ուսումնասիրել լրացուցիչ միջոցառումներ, որոնք հնարավորություն կտան արդյունավետորեն իրագործել ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցները՝ նպատակ ունենալով նպաստել ֆինանսական հաստատությունների համար միասնական և գործուն մոտեցման ձևավորմանը, կանխարգելելու համար ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցներով արգելված ֆինանսական գործարքներում հնարավոր ընդգրկվածությունը:

Երկրները պետք է անհրաժեշտության դեպքում և գործող իրավական համակարգի շրջանակներում ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման դեմ պայքարի գործառնություններով օժտված ներպետական այլ իրավասու մարմինների հետ փոխանակեն ըստ գործառնությունների սահմանվող ֆինանսական պատժամիջոցների վերաբերյալ վերահսկվող անձանցից ստացված տեղեկատվություն:

Երկրները պետք է անհրաժեշտ դեպքերում տեղեկատվություն փոխանակեն նաև միջազգային մակարդակով համապատասխան գործընկերների հետ: Տեղեկատվության գաղտնիության և պաշտպանության գծով ստանձնած պարտավորությունների շրջանակներում երկրները պետք է իրականացնեն հսկողություն և ապահովեն երաշխիքներ՝ չթույլատրելու համար փոխանակված տեղեկատվության օգտագործումը սահմանված նպատակներից զատ այլ կիրառությամբ:

Երկրները կարող են խրախուսել վերահսկվող անձանց դիտարկել ՁՈՁ տարածման ֆինանսավորման գծով տիպաբանությունները այն դեպքում, երբ վերանայվում են գործող ՓԼ/ԱՖ պարտավորությունների և հաճախորդի պատշաճ

ուսումնասիրության համակարգերի շրջանակներում հաճախորդների և գործարքների վերաբերյալ ձեռք բերված տվյալները: Հավաքագրված տեղեկատվությունը պետք է հնարավորություն տա վերահսկվող անձանց բացահայտել ԿԺԴՀ-ի և ԻԻՀ-ի բանկերի և կազմակերպությունների հետ իրականացվող գործարքները, բանկային (ներառյալ՝ թղթակցային) հաշիվները կամ հարաբերությունները (օրինակ՝ ԿԺԴՀ-ի դիվանագիտական անձնակազմի բանկային հաշիվներ, համատեղ ձեռնարկություններ կամ համատեղ կարգով կառավարվող բանկային հաշիվներ կամ միջոցներ):

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա. ԶԱՆԳՎԱԾԱՅԻՆ ՈՂՆՉԱՑՄԱՆ ԶԵՆՔԻ ՏԱՐԱԾՄԱՆ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԿԿԱՅՈՂ ԻՐԱՎԻՃԱԿՆԵՐ

ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման տիպաբանությունների վերաբերյալ ՖԱԹՖ-ի 2008թ.-ի զեկույցով դրվել է առաջին քայլը ինչպես հանրային, այնպես է մասնավոր հատվածին օժանդակելու հասկանալ այն ռիսկերը և իրավիճակները, երբ հաճախորդները, գործարքները կամ բանկային հաշիվներով այլ գործարքները կարող են ընդգրկվել ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման սխեմաներում: Այս հրապարակումից ի վեր ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորմամբ զբաղվողները մշակել են ավելի բարդ ցանցեր նման գործարքները թաքցնելու նպատակով: ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման դեմ սահմանված պատժամիջոցներից խուսափելուն ուղղված եղանակները ներառվել են ՄԱԿ-ի Փորձագետների հանձնախմբի կողմից ՄԱԿ-ին կամ ՄԱԿ-ի Հանձնաժողովներին ներկայացված զեկույցներում:

ՖԱԹՖ-ի կողմից հրապարակված տիպաբանություններից և ՄԱԿ-ի Փորձագետների հանձնախմբի զեկույցներից բացի, ազգային իրավասու մարմինները և գիտական հաստատությունները բացահայտել են մի շարք իրավիճակներ, որոնք կարող են վկայել ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման մասին: Այնուամենայնիվ, սույն Հավելվածում նշված տեղեկատվությունը ինքնին չի վերաբերում միայն ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորմանը, քանի որ ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման գործառնությունները կարող են ընդհանրություններ ունենալ ՓԼ/ԱՖ գործարքների (հատկապես՝ առևտրի ֆինանսավորման հետ կապված փողերի լվացման) հետ:

**Ա. Զանգվածային ոչնչացման զենքի տարածման ֆինանսավորման մասին
վկայող հնարավոր տարրեր**

(ա) ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման տրիպաբանությունների վերաբերյալ ՖԱԹՖ-ի 2008թ.-ի զեկույցի Հավելված 1-ում նշված ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման հնարավոր բնութագրիչներ (թարմացված հերթականությամբ).⁴⁵

(ա) Գործարքում հանդես են գալիս ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման հետ կապված երկիրը ներկայացնող անձինք և կազմակերպություններ,

(բ) Գործարքում հանդես են գալիս ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման ձևափոխմանն առնչվող երկիրը ներկայացնող անձինք և կազմակերպություններ,

(գ) Հաճախորդը, գործարքի կողմը կամ վերջինիս հասցեն նմանվում է հանրային հասանելիությամբ մերժված անձանց ցանկերում ներառված կողմերից որևէ մեկի հասցեին, կամ տեղի են ունեցել արտահանման վերահսկողության իմաստով խնդրահարույց դեպքեր,

(դ) Հաճախորդի գործառնությունները չեն համապատասխանում վերջինիս գործարար բնութագրին, կամ վերջնական սպառողի վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի համապատասխանում վերջնական սպառողի գործարար բնութագրին,

(ե) Տրանսպորտային կազմակերպության հասցեն ներկայացված է որպես ապրանքի ստացման վերջնական հասցե,

(զ) Ապրանքի պատվերը ձևակերպված է վերջնական սպառողի երկրից դուրս այլ երկրներում գրանցված անձանց կամ կազմակերպությունների կողմից,

(է) Գործարքը ներառում է այնպիսի ապրանքների փոխադրում, որոնք չեն համապատասխանում հասցեատեր հանդիսացող երկրի տեխնիկական զարգացվածության մակարդակին (օրինակ՝ կիսահաղորդիչների արտադրության սարքավորումների փոխադրում էլեկտրասարքավորումների արդյունաբերություն չունեցող երկիր),

(ը) Գործարքում ներառված են հնարավոր կեղծ կազմակերպություններ (այսինքն՝ կազմակերպությունները չունեն կապիտալիզացիայի բարձր մակարդակ կամ ցուցաբերում են կեղծ կազմակերպություններին հատուկ այլ բնութագրիչներ),

⁴⁵ Տրիպաբանությունների վերաբերյալ ՖԱԹՖ-ի 2008թ.-ի զեկույցի էջ 54:

(թ) Գործարքի շրջանակներում ապրանքափոխանակման կողմ հանդիսացող կազմակերպությունների ներկայացուցիչների միջև առկա են կապեր, այսինքն՝ միևնույն սեփականատերեր կամ ղեկավարություն,

(ժ) Ապրանքի փոխադրման կամ ֆինանսական գործարքների շրջանաձև երթուղիներ (առկայության դեպքում),

(ի) Առևտրի ֆինանսավորման գործարքը ներառում է ապրանքի փոխադրման երթուղի (առկայության դեպքում) արտահանման վերահսկողության օրենսդրության կամ դրա կիրառության անբավարար մակարդակ ունեցող երկրի տարածքով,

(լ) Գործարքում հանդես են գալիս արտահանման վերահսկողության օրենսդրության կամ դրա կիրառության անբավարար մակարդակ ունեցող երկրները ներկայացնող անձինք կամ կազմակերպություններ (հատկապես՝ առևտրային կազմակերպություններ),

(խ) Գործարքը ներառում է տվյալ աշխարհագրական տարածքին ոչ հատուկ պայմաններով ապրանքաշրջանառություն (օրինակ՝ արդյոք տվյալ երկիրը սովորաբար արտահանում կամ ներմուծում է գործարքում հանդես եկող ապրանքները),

(ծ) Գործարքում ընդգրկված են բացահայտ թերություններով բնութագրվող ՓԼ/ԱՖ դեմ պայքարի համակարգ ունեցող ֆինանսական հաստատություններ, կամ արտահանման վերահսկողության օրենսդրության կամ դրա կիրառման անբավարար մակարդակ ունեցող երկրներից ֆինանսական հաստատություններ,

(կ) Գործարքի շրջանակներում ձեռք բերված փաստաթղթերի համաձայն՝ ապրանքի հայտարարագրված արժեքը բացահայտ կարպով ցածր է ապրանքափոխադրման գնից,

(հ) Առևտրային փաստաթղթերում և ֆինանսական հոսքերում հանդիպող տեղեկատվության միջև առկա անհամապատասխանություններ, օրինակ՝ անունների, կազմակերպությունների, հասցեների, փոխադրման վերջնակետի վերաբերյալ և այլն,

(ձ) Անսովոր բնույթ կամ ոչ բացահայտ իրավաչափ նպատակ ունեցող բանկային փոխանցումներ,

(ղ) Հաճախորդի կողմից ընդհանրական կամ ոչ ամբողջական տեղեկատվության տրամադրում, պահանջի դեպքում լրացուցիչ տեղեկատվության տրամադրման նկատմամբ ընդդիմական վարքագծի դրսևորում,

(Ճ) Նոր հաշվի բացմանը սպասելիս նոր հաճախորդի կողմից ակրեդիտիվի գործարքի պահանջի ներկայացում,

(Դ) Բանկային փոխանցման հանձնարարական կամ փոխանցման ստացում (ուղարկում) սկզբնական ակրեդիտիվում կամ այլ փաստաթղթում չնշված անձանցից:

Բ. Երրորդ կողմերի զեկույցներում նշված՝ պատժամիջոցներից խուսափելուն ուղղված գործառնությունների լրացուցիչ բնութագրիչներ (օրինակ՝ ՄԱԿ-ի Փորձագետների հանձնախմբի զեկույցներ, գիտական հետազոտություններ)

(ա) ԶՈԶ տարածման հետ առնչվող արտահանման վերահսկողության կամ ազգային վերահսկողության համակարգերի շրջանակներում սահմանափակվող առարկաներ,

(բ) ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորմանն առնչվող երկրի հետ կապված (օրինակ՝ երկքաղաքացիության հիմքով) անձինք, կամ բարդ սարքավորումների հետ աշխատանք՝ համարժեք տեխնիկական պատրաստվածություն չունեցող անձանց կողմից,

(գ) Կանխիկի կամ թանկարժեք մետաղների (օրինակ՝ ոսկի) կիրառություն արդյունաբերական առարկաներին առնչվող գործարքներում,

(դ) Փոքրածավալ առևտրով զբաղվող, բրոքերային կամ միջնորդ կազմակերպություն, որը հաճախ իրականացնում է իր բնականոն գործունեությանը անհամարժեք գործարքներ,

(ե) Հաճախորդ կամ գործարքի կողմ (հայտարարագրված որպես առևտրային կազմակերպություն), որի իրականացրած գործարքներից բխում է վերջինիս՝ որպես դրամական փոխանցումներ իրականացնող ընկերություն հանդես գալը,

(զ) Կազմակերպությունների միջև հաշվեկշռային հիմունքներով գործարքների իրականացում, որոնք պահանջում են միջազգային ֆինանսական գործարքների իրականացում,

(է) Հաճախորդները կամ գործարքի կողմերը փոխկապակցված են (օրինակ՝ ունեն ընդհանուր փաստացի հասցե, ինտերնետ պրոտոկոլի հասցե կամ հեռախոսային համար, կամ վերջիններիս գործարքները համաձայնեցված են),

(ը) ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման հետ կապված երկրի բարձր ուսումնական հաստատություններ,

(թ) Առևտրի առարկա հանդիսացող ապրանքների նկարագրությունը կամ ֆինանսական փաստաթղթերը ունեն ընդհանրական, պարզամիտ կամ մոլորեցնող բնույթ,

(ժ) Ապացույցներ առ այն, որ փաստաթղթերը կամ այլ ներկայացուցչական հանգամանքները (օրինակ՝ կապված փոխադրման, մաքսային ձևակերպման կամ գումարի փոխանցման հետ) ոչ իրական են կամ կեղծված,

(ի) Արդյունաբերական ապրանքների ձեռք բերման համար անձնական բանկային հաշվի օգտագործում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ. ԹԻՐԱԽԱՅԻՆ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՊԱՏԺԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Ա. Ներածություն

ՄԱԿ ԱԽ-ի բանաձևերով սահմանված ֆինանսական պատժամիջոցների շրջանակներում ֆինանսական հաստատություններին ցուցակելիս ի հայտ են գալիս որոշակի խնդիրներ: Սույն Հավելվածը նախատեսված է իրավասու մարմինների օգտագործման համար և մանրամասնում է այն քայլերը, որոնք պետք է ձեռնարկվեն ԹՖՊ-երի իրագործման համար:⁴⁶

7-րդ Հանձնարարականի իրագործման շրջանակներում իրավասու մարմինները կարող են դիտարկել իրենց իրավասությունների շրջանակներում այլ վերահսկողական միջոցառումների ձեռնարկման անհրաժեշտությունը՝ կանխարգելելու համար ակտիվների արտահոսքը կամ ֆինանսական ու վճարային համակարգերի վրա ազդող ընդհանուր ռիսկերը, ինչպես նաև պաշտպանելու համար բարեխիղճ երրորդ անձանց դիրքերը:

Ցուցակված բանկի նկատմամբ ֆինանսական պատժամիջոցներ կիրառելիս, իրավասու մարմինները պետք է նաև ապահովեն պատժամիջոցների արդյունավետ և համարժեք կիրառությունը՝ կանխարգելելու համար նոր գործարար հարաբերությունների հաստատումը: Համարժեք հսկողական համակարգի շրջանակներում իրավասու մարմինները պետք է ձգտեն երրորդ անձանց հնարավորինս պաշտպանել պատժամիջոցների ազդեցությունից, օրինակ՝ բացառության կարգով թույլատրելով ֆինանսական հաստատության ցուցակմանը նախորդող ժամանակահատվածում կնքված պայմանագրերի շրջանակներում փոխանցումների իրականացումը: Նշված գործարքները, այնուամենայնիվ, պետք է ենթարկվեն համարժեք մոնիտորինգի:

ԹՖՊ-երի կիրառությունը բացասական ազդեցություն է ունենում ֆինանսական հաստատության իրացվելիության կամ վճարունակության վրա, ժամանակի ընթացքում բաժրացնում է անվճարունակության ռիսկը, ինչպես նաև

⁴⁶ Սույն Հավելվածը վերաբերում է ԿԺԴՀ-ի և ԻԻՀ-ի դեմ ՄԱԿ-ի կողմից սահմանված՝ ԶՈԶ տարածման ֆինանսավորման պատժամիջոցների համակարգին: ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևով ցուցակվել են տվյալ բանաձևի Հավելված Բ-ում նշված թվով 36 անձինք և կազմակերպություններ, այնուամենայնիվ, թիվ 2231 ցանկում ներկայումս ներառված են թվով 23 անձինք և 61 կազմակերպություններ: Թիվ 2231 ցանկը հասանելի է հետևյալ հասցով <https://scsactions.un.org/fop/fop?xml=htdocs/resources/xml/en/consolidated.xml&xslt=htdocs/resources/xml/en/iran.xsl>:

առաջացնում է ֆինանսական կարգավորման անմիջական վերասկողության խնդիրներ: Նման դեպքերում, երկրում գործող վճարունակության կամ համանման ընթացակարգերը, առկայության դեպքում, պետք է կիրառվեն ազգային օրենսդրության և ֆինանսական պատժամիջոցների պահանջներին համապատասխան: Կարող է առաջանալ ադմինիստրացիայի կամ աուդիտորի նշանակման անհրաժեշտություն:

Բ. Թիրախային ֆինանսական պատժամիջոցների կիրառություն

Ֆինանսական հաստատության ցուցակման դեպքում իրավասու մարմինները պետք է ձգտեն ԹՖՊ-երի անհապաղ կիրառությանը: Նման դեպքերում պետք է իրականացվեն անհապաղ քայլեր:

Պետք է հստակեցվի ցուցակված ֆինանսական հաստատության ներկայությունը տվյալ երկրում: Ֆինանսական հաստատությունը կարող է ներկայություն ունենալ տվյալ երկրում գործունեության գրանցման ճանապարհով, մասնաճյուղի առկայության միջոցով կամ տվյալ երկրի տարածքում որևէ ընկերության մասնաբաժնում սեփականության կամ կառավարման ուժով (օրինակ՝ դուստր ընկերության միջոցով): Իրավասու մարմինները պետք է հստակեցնեն նաև ցուցակված ֆինանսական հաստատության կողմից տվյալ երկրի տարածքում գործող ֆինանսական այլ հաստատություններում թղթակցային հաշիվներ ունենալու փաստը:

Պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաստատության ցուցակման արդյունքում տվյալ հաստատության տնօրինության կամ ղեկավարության անդամների նկատմամբ համարժեքության պահանջների առաջացման հարցը, ինչպես նաև պետք է դիտարկվի ցուցակման արդյունքում տվյալ ֆինանսական հաստատության նկատմամբ վերահսկողական այլ խնդիրների առաջացման հարցը, օրինակ՝ համակարգային ռիսկերի (այլ ֆինանսական հաստատությունների վրա բացասական ազդեցություն) կամ այլ շուկայական հետևանքների առաջացումը (տվյալ ֆինանսական հաստատության փոխատուների կողմից իրենց գումարների ելքագրումը կամ հնարավոր խախտումներ վճարահաշվարկային համակարգում): Նման գնահատումների արդյունքում իրավասու մարմինները կարող են դիտարկել ադմինիստրացիայի կամ աուդիտորի նշանակման կամ այլ համարժեք միջոցառման ձեռնարկման անհրաժեշտությունը:

Իրենց տարածքում ցուցակված ֆինանսական հաստատության մասնաճյուղեր կամ դուստր ընկերություններ ունեցող երկրները պետք է միմյանց հետ փոխանակեն տեղեկատվություն՝ ապահովելու համար պատժամիջոցների համարժեք և արդյունավետ կիրառությունը միջազգային մակարդակով:

Իրավասու մարմինների միջև պետք է իրականացվի համընդգրկուն համագործակցություն ցուցակված ֆինանսական հաստատությունների կողմից ուղարկվող կամ ստացվող միջազգային փոխանցումների գծով՝ ապահովելու համար թույլատրված փոխանցումների հնարավորինս արդյունավետ իրականացումը համարժեք հսկողության, փաստաթղթավորման և մոնիտորինգի պայմաններում, ինչպես նաև ապահովելու համար արգելված փոխանցումների արագ բացահայտումը և կանխարգելումը: Երկրների միջև համագործակցությունը կարող է իրականացվել ՄԱԿ-ի Պատժամիջոցների հանձնաժողովին համակարգված բացառությունների ներկայացմամբ:

Գ. Ցուցակված ֆինանսական հաստատությունների կողմից փոխանցումների իրականացում

Ցուցակված ֆինանսական հաստատության կողմից չպետք է իրականացվեն փոխանցումներ՝ բացառությամբ իրավասու այն մարմինների կողմից թույլատրված դեպքերում, որոնք իրականում կիրառում են ԹՖՊ-եր:

ՄԱԿ ԱԽ-ի համապատասխան բանաձևերի շրջանակներում փոխանցումների իրականացման թույլտվության հարցը որոշելիս իրավասու մարմինները պետք է դիտարկեն հետևյալ գործոնները.

- o ո՞ր փոխանցումները պետք է սկզբունքորեն թույլատրվեն, և
- o ինչպիսի՞ երաշխիքներ պետք է ներդրվեն թույլտվության համակարգի շրջանակներում՝ ապահովելու համար միայն թույլատրված փոխանցումների իրականացումը, և ի՞նչ եղանակով պետք է իրականացվի փոխանցումների մոնիտորինգը և ուսումնասիրությունը:

(ա) Երաշխիքներ

Իրավասու մարմինները պետք է ներդնեն համարժեք երաշխիքների համակարգ ապահովելու համար միայն թույլատրված փոխանցումների իրականացումը: Նշվածը նվազագույնը պետք է ներառի.

- o ֆինանսական հաստատության բոլոր փոխանցումների գծով իրավասու մարմինների նախնական համաձայնության ստացումը կամ, օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում, այլ անկախ մարմինների համաձայնության ստացումը, օրինակ՝ իրավասու մարմինների ցուցումով և վերահսկողության ներքո հանդես եկող աուդիտորները,
- o ֆինանսական հաստատության կողմից ուղարկված և ստացված բոլոր փոխանցումների վերաբերյալ կանոնավոր հաշվետվությունների տրամադրումը իրավասու մարմին և, առկայության դեպքում, դրանց վավերացումը ադմինստրացիայի կամ աուդիտորի կողմից:

(բ) Նախկինում կնքված պայմանագրերի շրջանակներում իրականացվելիք փոխանցումներ

Իրավասու մարմինները պետք է դիտարկեն նախկինում կնքված պայմանագրերի շրջանակներում իրականացվելիք փոխանցումների հարցը: ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ում նշվում է, որ ակտիվների սառեցման դրույթները չպետք է խանգարեն ցուցակված անձին կատարել ցուցակմանը նախորդող ժամանակահատվածում կնքված պայմանագրերի շրջանակներում փոխանցումների իրականացումը այն դեպքերում, երբ համապատասխան երկրները հստակեցրել են տվյալ պայմանագրերի և բանաձևով արգելված առարկաների, օժանդակության և ծառայությունների միջև առնչության բացակայությունը, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ փոխանցումներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն չեն հասցեագրված ցուցակված այլ անձանց կամ կազմակերպություններին: Նշվածը կարող է վերաբերել գլխամասի, մասնաճյուղերի կամ ֆինանսական հաստատության հաշիվների միջև անհրաժեշտ փոխանցումներին: Երկրներից պահանջվում է նախկինում կնքված պայմանագրերի շրջանակներում փոխանցումների թույլտվության մտադրության դեպքում համապատասխան որոշմանը նախորդող տասնօրյա ժամկետում տեղեկացնել ՄԱԿ ԱԽ-ին (տես Բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերությունը 6(դ)-ն):

Ցուցակված ֆինանսական հաստատության հետ նոր գործարար հարաբերության հաստատումը կանխարգելելու նպատակով երկրները պետք է արգելեն ըստ պահանջի ֆինանսական միջոցներով (օրինակ՝ օվերդրաֆտներ կամ վերականգնվող վարկային գծեր) փոխանցումների իրականացումը՝ բացառելու համար ցուցակված ֆինանսական հաստատության՝ որպես ապագա առևտրային պայմանագրերի կատարման միջնորդ օղակ հանդես գալու հնարավորությունը:

Իրավասու մարմինները պետք է դիտարկեն համապատասխան ֆինանսական հաստատության ցուցակումից հետո՝ նախկինում կնքված պայմանագրերում փոփոխությունների իրականացման արդյունքում (օրինակ՝ լիզինգի պայմանագրի երկարացում) դրանց՝ որպես բանաձևի իմաստով նախկինում կնքված ճանաչելու հարցը, կամ, ընդհակառակը, զգալի փոփոխությունների դեպքում դրանց՝ որպես նոր պայմանագիր ճանաչելու հարցը: Իրավասու մարմինները պետք է գիտակցեն, որ երրորդ անձինք կարող են դիտարկել այլընտրանքային ֆինանսավորման եղանակներին դիմելու անհրաժեշտությունը:

Ցուցակված ֆինանսական հաստատության կողմից այլ տարածքներում մասնաճյուղեր ունենալու դեպքում տվյալ երկիրը ներկայացնող իրավասու մարմինը կարող է թույլատրել մասնաճյուղերի կամ գրասենյակների միջև փոխանցումների իրականացումը նախկինում կնքված պայմանագրերի շրջանակներում, երբ դրանք կատարվում են ֆինանսական հաստատության կամ գլխամասի անունից և ուղղված են բարեխիղճ երրորդ անձանց հաշիվներին: Այս դեպքում, նման փոխանցումները թույլատրելիս մասնաճյուղի երկիրը ներկայացնող իրավասու մարմինը պետք է ցուցաբերի համարժեք զգոնություն:

(գ) Այլ փոխանցումներ. սովորական և անսովոր ծախսեր

Իրավասու մարմինները անհրաժեշտության դեպքում պետք է դիտարկեն սովորական և անսովոր ծախսերի թույլտվության հարցը, որոնք չեն առաջացնում նոր պարտավորություններ, սակայն անհրաժեշտ են բարեխիղճ երրորդ անձանց (ներառյալ՝ չցուցակված հաշվետերերը) նկատմամբ ֆինանսական հաստատության նախկինում ձեռք բերված պարտավորությունների պատշաճ կարգով մարման համար:

Սովորական ծախսերի թույլտվության դեպքում պահանջվում է ՄԱԿ ԱԽ-ի (ԻԻՀ-ի մասով) կամ Պատժամիջոցների հանձնաժողովի (ԿԺԴՀ-ի մասով) բացասական որոշման բացակայությունը, իսկ անսովոր ծախսերի դեպքում պահանջվում է ՄԱԿ ԱԽ-ի (ԻԻՀ-ի մասով) կամ Պատժամիջոցների հանձնաժողովի (ԿԺԴՀ-ի մասով) նախնական համաձայնությունը:

(ա) Սովորական ծախսեր

Ինչպես ԿԺԴՀ-ի, այնպես էլ ԻԻՀ-ի դեմ ընդունված բանաձևերը սահմանում են, որ թույլտվության դեպքում սառեցման միջոցառումները չեն տարածվում

համապատասխան երկրների կողմից որպես սովորական ճանաչված ծախսերի փակման համար անհրաժեշտ միջոցների, այլ ֆինանսական ակտիվների կամ (տնտեսական) ռեսուրսների վրա.

- o ԿԺԴՀ-ի մասով. ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) բանաձևի պարբերություն 9(ա)-ի համաձայն՝ սառեցման միջոցառումները չեն տարածվում համապատասխան երկրների կողմից որպես սովորական ճանաչված ծախսերի փակման համար անհրաժեշտ միջոցների, այլ ֆինանսական ակտիվների կամ (տնտեսական) ռեսուրսների վրա, ինչպիսիք են սննդամթերքի ձեռք բերման, բնակավայրի վարձակալության կամ հիփոթեքային վարկի մարման, դեղորայքների ձեռք բերման և բուժման ծախսերի կատարման, հարկերի վճարման, ապահովագրական ծառայությունների կնքման, կոմունալ վճարումների կատարման ծախսերը, ինչպես նաև միայն իրավաչափ նպատակ ունեցող միջնորդավճարները և համապատասխան կատարված ծախսերի փոխհատուցումները,
- o ԻԻՀ-ի մասով. ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(դ)(ա)-ի համաձայն՝ սովորական են համարվում սննդամթերքի ձեռք բերման, բնակավայրի վարձակալության կամ հիփոթեքային վարկի մարման, դեղորայքների ձեռք բերման և բուժման ծախսերի կատարման, հարկերի վճարման, ապահովագրական ծառայությունների կնքման, կոմունալ վճարումների կատարման ծախսերը, ինչպես նաև միայն իրավաչափ նպատակ ունեցող միջնորդավճարները, ինչպիսիք են իրավաբանական ծառայությունների վճարները:

(բ) Անսովոր ծախսեր

Ինչպես ԿԺԴՀ-ի, այնպես էլ ԻԻՀ- դեմ ընդունված բանաձևերը սահմանում են, որ սառեցման միջոցառումները չեն տարածվում համապատասխան երկրների կողմից որպես անսովոր ճանաչված և ՄԱԿ ԱԽ-ի կամ Պատժամիջոցների հանձնաժողովի կողմից որպես այդպիսին թույլատրված ծախսերի փակման համար անհրաժեշտ միջոցների, այլ ֆինանսական ակտիվների կամ (տնտեսական) ռեսուրսների վրա (տես ԿԺԴՀ-ի մասով՝ ՄԱԿ ԱԽ 1718 (2006) բանաձևի պարբերություն 9(բ)-ն, ԻԻՀ-ի մասով՝ ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(դ)(բ)-ն):

Ինչ վերաբերում է ԻԻՀ-ին, անսովոր ծախսերին են դասվում, այլ ծախսերի հետ մեկտեղ, ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(դ)-ում չնշված ֆինանսական հաստատությունների դուստր ընկերություններին կամ մասնաճյուղերին առնչվող օժանդակ գործարքերի հետ կապված ծախսերը, որոնք ուղղված են բարեխիղճ երրորդ անձանց նկատմամբ ֆինանսական հաստատության նախկինում ձեռք բերված պարտավորությունների պատշաճ կարգով մարմանը կամ բարեխիղճ երրորդ անձանց իրավունքների պաշտպանությանը: Նման անսովոր ծախսերին կարող են դասվել.

- o Օժանդակ գործարքների հետ կապված ծախսեր, որոնք անհրաժեշտ են ֆինանսական հաստատություններին ֆինանսական խմբի կազմում կամ այլ ֆինանսական հաստատություններից սեփական ակտիվների վերադարձը ապահովելու կամ փոխանցումը կազմակերպելու համար (օրինակ՝ արժույթային պահուստների համապատասխանեցման նպատակով ակտիվների վերադարձ կամ փոխանցում),
- o Առկայության դեպքում, դուստր ընկերության կողմից բաժնետեր ֆինանսական խմբին ուղղված փոխհատուցման ծախսեր, որոնք կապված են ֆինանսական խմբին պատկանող, սակայն դուստր ընկերության կողմից կառավարվող սառեցված ակտիվների հետ,
- o Որոշակի արտարժույթային գործարքների հետ կապված ծախսեր, որոնք ապահովում են ֆինանսական հաստատության նախկինում ձեռք բերված պարտավորությունների մարումը (օրինակ՝ նախկինում կնքված պայմանագրով նշված արտարժույթով փոխանցումների իրականացում),
- o Ադմինիստրացիայի կամ աուդիտոր ծախսերը:

Դ. Ցուցակված ֆինանսական հաստատությանն ուղղված փոխանցումներ

Ինչ վերաբերում է ԻԻՀ-ին, թույլատրվում է ցուցակված անձի կամ կազմակերպության սառեցված հաշիվներին փոխանցումների իրականացումը նախկինում կնքված պայմանագրերի, ձեռք բերված պայմանավորվածությունների և պարտավորությունների շրջանակներում (տես ՄԱԿ ԱԽ 2231 (2015) բանաձևի Հավելված Բ-ի պարբերություն 6(դ)-ն):

Իրավասու մարմինները պետք է սկզբունքորեն թույլատրեն նման փոխանցումների իրականացումը այն դեպքում, երբ դրանք իրականացվում են նախկինում կնքված պայմանագրերի, ձեռք բերված պայմանավորվածությունների և

պարտավորությունների շրջանակներում և չեն առաջացնում նոր պարտավորություններ, քանի որ նշվածը հնարավորություն կտա ֆինանսական հաստատությանը բավարարել երրորդ անձանց նկատմամբ իր պարտավորությունները: Այնուամենայնիվ, իրավասու մարմինները պետք է ապահովեն ֆինանսական հաստատությանը ուղղված փոխանցումների պատշաճ սառեցումը վերջինիս այլ սառեցված ակտիվների հետ մեկտեղ, ինչպես նաև իրավասու մարմինների կողմից ենթարկվեն համարժեք մոնիտորինգի և ուսումնասիրության: